

Затверджено

рішенням Більшівцівської
селищної ради

від _____ 2023 року №

ПРАВИЛА БЛАГОУСТРОЮ
території територіальної громади Більшівцівської селищної ради
Івано-Франківського району Івано-Франківської області

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Правила благоустрою території територіальної громади Більшівцівської селищної ради Івано-Франківського району Івано-Франківської області (далі – Правила) є нормативно-правовим актом, обов'язковим для виконання на території територіальної громади Більшівцівської селищної ради (далі – територія ТГ Більшівцівської селищної ради), яким встановлюється порядок благоустрою та утримання об'єктів благоустрою селища та сіл, визначаються правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні основи благоустрою.

1.2. Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни, у тому числі іноземці, а також особи без громадянства.

1.3. Правила забезпечують державні, громадські та приватні інтереси Більшівцівської селищної ради, та її виконавчі органи забезпечують вільний доступ громадян, підприємств, установ, організацій всіх форм власності до цих Правил. Правила є відкритими та доступними.

1.4. Громадяни, громадські організації мають право брати участь у виконанні Правил шляхом реалізації своїх прав та обов'язків у сфері благоустрою, передбачених законодавством, та контролі за їх виконанням, а також надавати пропозиції щодо внесення змін до цих Правил.

1.5. Для громадського обговорення проект цих Правил публікується у місцевих друкованих засобах масової інформації (дошка оголошення), розміщується на офіційному сайті виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради.

1.6. Зміни та доповнення до Правил вносяться шляхом прийняття відповідного рішення Більшівцівською селищною радою.

1.6.1 Виконання цих Правил здійснюється шляхом прийняття відповідних рішень виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради та розпорядженнями голови

1.7. Правила розроблені та діють на підставі:

Конституції України,

Законів України:

«Про місцеве самоврядування в Україні»,

«Про благоустрій населених пунктів»,

«Про рекламу»,

«Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»,

«Про охорону навколошнього природного середовища»,

«Про відходи»,

«Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку»,

«Про регулювання містобудівної діяльності»,

«Про дорожній рух»,

«Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»,

інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють відносини у сфері благоустрою.

1.8. Правила містять загальнообов'язкові на території ТГ Більшівцівської селищної ради норми, за порушення яких винні особи притягаються до відповідальності, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

1.9. У цих Правилах терміни вживаються в такому значенні:

благоустрій – комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюється на територіях сіл з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля;

територія – сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів загального користування: парків, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, шляхів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших об'єктів у межах населеного пункту;

утримання в належному стані території – використання її за призначенням відповідно до Генерального плану селища, іншої містобудівної документації, правил благоустрою території селища, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою;

вулично-дорожня мережа – призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг загального користування, внутрішньоквартальних та інших проїздів, тротуарів, пішохідних і велосипедних доріжок, а також набережні, майдани, місця паркування автомобілів з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху;

заходи з благоустрою селища – роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації впорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання;

балансоутримувач – власник або юридична особа, яка за договором з власником утримує на балансі відповідне майно, а також веде бухгалтерську, статистичну та іншу, передбачену законодавством, звітність; здійснює розрахунки коштів, необхідних для своєчасного проведення капітального і поточного ремонтів та утримання, а також забезпечує управління цим майном і несе відповідальність за його експлуатацію згідно з законодавством;

прибудинкова територія – територія навколо багатоквартирного будинку, визначена актом на право власності чи користування земельною ділянкою і призначена для обслуговування багатоквартирного будинку та визначена згідно з проектом розподілу території;

utrимання будинків і прибудинкових територій – діяльність, спрямована на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи із забезпечення експлуатації та/або ремонту жилих та нежилих приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також utримання прилеглої до них прибудинкової території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством;

мала архітектурна форма – альтанки, павільйони, навіси, паркові арки (аркади) і колони (колонади), вуличні вази, вазони і амфори, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади, монументальна, декоративна та ігрова скульптура, вуличні меблі (лавки, лави, столи), садово-паркове освітлення, ліхтарі, сходи, балюстради, паркові містки, обладнання дитячих ігрових майданчиків, павільйони зупинок громадського транспорту, огорожі, ворота, гратеги, меморіальні споруди (надгробки, стели, обеліски тощо), рекламні та інформаційні стенді, дошки, вивіски, інші об'єкти, визначені законодавством.

1.10. Інші терміни у цих Правилах вживаються в значенні, що визначені діючим законодавством України.

РОЗДІЛ 2. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІВ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ

2.1. Права та обов'язки громадян у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради.

2.1.1. Громадяни у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради мають право:

- користуватись об'єктами благоустрою населених пунктів;
- брати участь в обговоренні проекту правил благоустрою території селища та сіл;
- вносити на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції з питань благоустрою населених пунктів;

- отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження Правил благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;
- брати участь у здійсненні заходів з благоустрою населених пунктів, озелененні та утриманні в належному стані садіб, дворів, парків, вулиць, кладовищ, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, ремонті шляхів і тротуарів, інших об'єктів благоустрою;
- вимагати негайного виконання робіт з благоустрою у разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоду життю, здоров'ю або майну громадян;
- звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян у наслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

2.1.2. Громадяни у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради зобов'язані:

- утримувати в належному стані закріплені в установленому порядку за ними території;
- дотримуватися Правил благоустрою;
- не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів благоустрою;
- відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради.

2.2. Права та обов'язки підприємств, установ та організацій у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради.

2.2.1. Підприємства, установи та організації у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради мають право:

- брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх територій;
- брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою населених пунктів;
- вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням правил благоустрою території населених пунктів або призводять до її нецільового використання;
- вимагати негайного виконання робіт з благоустрою в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоду життю або здоров'ю громадян, їх майну та майну юридичної особи;

– вносити на розгляд Більшівцівської селищної ради та її виконавчих органів пропозиції щодо поліпшення благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради.

2.2.2. Підприємства, установи та організації у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради зобов'язані:

- утримувати в належному стані території, надані їм в установленому законом порядку;
- утримувати в належному стані закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкти благоустрою (їх частини);
- усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їх вини;
- усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;
- проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів благоустрою (їх частин);
- у процесі утримання об'єктів благоустрою (їх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їх експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення умов функціонування та утримання їх у чистоті й належному стані;
- відшкодовувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколошнього природного середовища, в порядку та розмірах, визначених чинним законодавством.

РОЗДІЛ 3. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА УТРИМАННЯ ТЕРИТОРІЙ ОБ'ЄКТІВ БЛАГОУСТРОЮ

3.1. Загальні вимоги до порядку здійснення благоустрою та утримання об'єктів благоустрою.

3.1.1. Організацію благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради забезпечують Більшівцівська селищна рада та її виконавчі органи відповідно до їх повноважень, установлених законом. Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території ТГ Більшівцівської селищної ради. Рішення Більшівцівської селищної ради та її виконавчих органів є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями, громадянами, які на ній проживають, у тому числі іноземцями та особами без громадянства.

3.1.2. Комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території ТГ Більшівцівської селищної ради (квартал, парк, вулиця, провулок тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду. Прийняття в експлуатацію об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель чи споруд без проведення комплексного благоустрою відповідної території забороняється.

3.1.3. До об'єктів благоустрою належать:

1) території загального користування:

- парки, рекреаційні зони, майданчики;
- пам'ятки культурної та історичної спадщини;
- вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
- кладовища;
- інші території загального користування;

2) прибудинкові території багатоквартирних будинків та прибудинкові території приватних будинків;

3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;

4) території підприємств, установ, організацій та закріплених за ними території на умовах договору.

3.1.4. До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах Більшівцівської селищної ради.

3.1.5. Об'єкти благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог цих Правил, інших вимог, передбачених законодавством України. Проведення робіт із розміщення, будівництва, реставрації, реконструкції та капітального ремонту об'єктів благоустрою здійснюється без відводу земельної ділянки.

3.1.6. Елементами благоустрою є:

– покриття вулиць, доріг, проїздів, алей, тротуарів, автостоянок, майданчиків для паркування автомобілів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів;

– зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, на алеях, тротуарах, інших об'єктах благоустрою

загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях;

- будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;
- засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами;
- технічні засоби регулювання дорожнього руху;
- будівлі та споруди системи інженерного захисту території;
- комплекси та об'єкти монументального мистецтва;
- обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків;
- малі архітектурні форми;
- тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності;
- інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.

3.1.7. Балансоутримувач забезпечує утримання в належному стані та своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або може на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи, організації. Утримання здійснюється відповідно до умов цих Правил, чинних будівельних, санітарних та інших державних норм та правил.

3.1.8. Більшівцівська селищна рада та її виконавчі органи в межах своїх повноважень визначають на конкурсних засадах відповідно до закону балансоутримувачів об'єктів благоустрою державної та комунальної форм власності.

3.1.9. Балансоутримувача об'єктів благоустрою, що перебувають у приватній власності, визначають їх власники.

3.1.10. Підприємства, установи, організації, які розміщаються на території об'єкта благоустрою, повинні утримувати в належному стані закріплену за ними територію або брати участь в утриманні об'єкта благоустрою.

3.1.11. Межі та порядок використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями території визначаються виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради, затвердженими відповідним рішенням.

3.1.12. У разі доручення утримання об'єктів та елементів благоустрою третім особам на підставі відповідних договорів або розпорядчих актів, воно повинно здійснюватися з додержанням вимог та умов цих Правил.

3.1.13. Відповідні органи, у межах наданих їм повноважень, складають та видають приписи власникам (балансоутримувачам) щодо приведення об'єктів та елементів благоустрою до належного стану з визначенням строків проведення певних заходів.

3.2. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій загального користування.

3.2.1. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій парків, рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків (далі – території загального користування для дозвілля та відпочинку).

Благоустрій та утримання у належному стані територій загального користування для дозвілля та відпочинку здійснюють їх балансоутримувачі відповідно до цих Правил та інших нормативно-правових актів.

Благоустрій територій загального користування для дозвілля та відпочинку здійснюється відповідно затверджених планів. До затвердження відповідних планів благоустрій вказаних об'єктів благоустрою здійснюється з додержанням цих Правил в порядку та обсязі, що забезпечує задоволення соціально-культурних потреб громадян, умови безпеки їх життю та здоров'ю з додержанням природоохоронного законодавства.

Благоустрій та утримання у належному стані вказаних у цьому пункті територій включає:

- санітарне очищення: прибирання сміття, відходів, листя; встановлення, щоденне та по мірі наповнення очищення урн, утримання контейнерів для сміття та відходів, укладення договорів на їх вивезення;
- освітлення територій;
- озеленення, збереження зелених насаджень;
- відновлення території у міжсезонний період, після стихійних природних явищ, аварій, в інших випадках;
- утримання в належному стані відповідно до цих Правил належних балансоутримувачу будівель, споруд та їх фасадів, розташованих на території парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, майданчиків для дозвілля та відпочинку, пішохідних доріжок, проїздів, алей;
- встановлення та утримання у належному стані обладнання, приладів освітлення, таблиць планів території, меморіальних дошок, пам'ятників та інших елементів благоустрою;
- забезпечення безпечних умов перебування та відпочинку громадян;
- забезпечення належної роботи обладнання майданчиків для дозвілля та відпочинку.

Благоустрій території парку з влаштуванням майданчиків для дозвілля та відпочинку, пішохідних доріжок, проїздів, алей, малих архітектурних форм, озеленення, зовнішнього освітлення та інших елементів благоустрою здійснюється виконавчим органом ради із зачлененням відповідних підприємств, установ, організацій тощо у відповідності до рішення Більшівцівської

селищної ради, згідно з Законом України «Про благоустрій населених пунктів» без відводу земельної ділянки.

З метою підвищення природоохоронних, естетичних, рекреаційних та інших корисних властивостей і забезпечення належного санітарного стану на територіях парків уповноважене комунальне підприємство здійснює:

- забезпечення режиму роботи парку і встановлення інформаційно-охоронних, межових охоронних щитів за зразками, затвердженими в установленому порядку, для інформування їх відвідувачів про межі, режим і правила поведінки;

- догляд за територіями парків та насадженнями, забезпечення їх належного санітарного стану і рекреаційного благоустрою та проведення санітарних рубок, рубок реконструкції і догляду;

- посадку цінних порід дерев і чагарників, сприяння збереженню їх самосіву та композиції із дерев, чагарників, квітів та трав'яних газонів, а також боротьбу із бур'янами;

- охорону, збереження, раціональне використання природних комплексів, об'єктів парків та природних ресурсів в його межах згідно з вимогами чинного природоохоронного законодавства.

На територіях головних алей парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, майданчиків для дозвілля та відпочинку встановлюються урни для сміття на відстані не більш ніж 10 метрів одна від одної. Кількість урн встановлюється з розрахунку одна урна на 800 кв. метрів зазначених територій. Догляд за парковими урнами включає видалення сміття, прибирання бруду, миття, фарбування. Періодичність догляду визначається залежно від інтенсивності експлуатації.

Господарська зона з ділянками, що відведені для встановлення контейнерів для сміття, повинна бути розташована не біжче 50 метрів від місця масового накопичення відпочиваючих (фонтанів, головних алей, майданчиків для дозвілля та відпочинку тощо). Визначення кількості контейнерів для господарських ділянок встановлюється з розрахунку середнього накопичення відходів за 3 дні.

Громадські туалети необхідно влаштовувати на відстані не біжче 50 метрів від місця масового відпочинку громадян.

Збір листя на території парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень для їх подальшого вивезення та утилізації, здійснюється тільки на головних алеях, тротуарах і доріжках, майданчиках для відпочинку, партерних газонах, галявинах, квітниках. Збирати листя з-під угруповань дерев та чагарників у лісопарках, парках, скверах, садах, зелених зонах забороняється, оскільки це призводить до винесення органічних добрив, зменшення ізоляційного шару для ґрунту. Спалювати листя та гілля забороняється.

Утримання в належному стані зелених насаджень парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, майданчиків для дозвілля та відпочинку включає: догляд, обрізання, знесення, висадку зелених насаджень (квітів, дерев, кущів, трави, інших насаджень), що здійснюється відповідно до *Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури, та житлово-комунального господарства від 10.04.2006 р. № 105*, інших нормативно-правових актів.

Пошкодження зелених насаджень в межах рекреаційних зон, зон зелених насаджень, парків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, а також збір квітів, грибів, насіння рослин тощо на газонах, квітниках, штучних галіявинах забороняється.

Поливальні пристрої повинні бути в справному стані, регулярно оглядатися і ремонтуватися. Літні поверхневі і заглиблені поливальні мережі водопроводу на зиму підлягають консервації згідно із встановленими правилами.

Полив територій зазначених у цьому пункті, проводиться з квітня по жовтень щоденно з 5.00 до 8.00, за винятком наявності опадів.

На територіях парків, рекреаційних зон, зон зелених насаджень, майданчиків для дозвілля та відпочинку забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню цих територій, а саме:

- проведення господарської і підприємницької діяльності без погодження документації в установленому порядку;
- незаконна вирубка і пошкодження дерев та чагарників, а також знищення і пошкодження природного трав'яного покриву, газонів, квітників;
- їзда верхи, в'їзд і проїзд всіх видів транспортних засобів, крім спеціалізованого автотранспорту та випадків проведення господарських заходів, пов'язаних з забезпеченням функціонування зазначених об'єктів і здійснення природоохоронних заходів;
- вигул собак за межами встановлених для цього місць;
- самовільне встановлення мангалів, випалювання сухої рослинності або її залишків, а також спалювання чи захоронення деревини та інших матеріалів;
- знищення або пошкодження інформаційно-охоронних щитів, межових, охоронних і господарських знаків, пошкодження алей, стежок, рекреаційних об'єктів і паркової меблі;
- невжиття заходів з попередження або ліквідації негативних наслідків господарської і рекреаційної діяльності, аварій, несприятливих природних явищ

та іншого шкідливого впливу на збереження природних комплексів і ландшафтів парку;

– застосування пестицидів, псування та забруднення земель хімічними і радіоактивними речовинами, паливно-мастильними матеріалами, неочищеними стічними водами та іншими відходами, влаштування сміттєзвалищ, а також складування ґрунту, листя та інших будь-яких матеріалів, посипання льоду і снігу сіллю на алеях парку;

– розміщення на деревах рекламних щитів, електропроводів та електрогірлянд, добування з дерев соку і живиці, нанесення їм механічних пошкоджень;

– залишення дерев та гілок з механічними пошкодженнями, буреломних дерев, а також деревини та порубкових залишків на термін більш 3 днів після проведення догляду за зеленими насадженнями;

– будь-яка діяльність, що може негативно вплинути на стан збереження природних комплексів.

3.3. Порядок здійснення благоустрою та утримання пам'яток історичної та культурної спадщини(далі – пам'яток)

Власник або уповноважений ним орган, користувач, зобов'язані утримувати пам'ятки в належному стані за власний рахунок, своєчасно проводити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення, відповідно до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини» та охоронного договору, укладеного з органом охорони культурної спадщини. Відсутність охоронного договору не звільняє особу від обов'язків, що випливають із вищезазначеного Закону.

Використання пам'яток повинно здійснюватися відповідно до режимів, встановлених органами охорони культурної та історичної спадщини, у такий спосіб, що потребує якомога найменших змін і доповнень та забезпечує збереження їх матеріальної автентичності, просторової композиції, а також елементів обладнання, упорядження, оздоблення тощо.

Прибирання, збір та вивезення сміття здійснюється згідно із загальним порядком санітарного очищення територій.

Забороняється змінювати призначення пам'яток, їхніх частин та елементів, робити написи, позначки на них, на їх територіях та в охоронних зонах без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

Роботи із збереження об'єктів культурної спадщини проводяться згідно з реставраційними нормами та правилами, погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. Будівельні норми та правила застосовуються у разі проведення робіт із збереження об'єкта культурної спадщини лише у випадках, що не суперечать інтересам збереження цього об'єкта.

У разі, коли пам'яткам загрожує небезпека пошкодження, руйнування чи знищення, власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, зобов'язані привести цю пам'ятку до належного стану (змінити вид або спосіб її використання, провести роботи з її консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування) на підставі дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

На фізичну або юридичну особу, діяльність якої негативно позначається на стані пам'ятки (створює загрозу знищення, руйнування, пошкодження, спотворення пам'ятки), покладається обов'язок вжити заходи, погоджені з відповідним органом охорони культурної та історичної спадщини, для запобігання такій загрозі та підтримання пам'ятки в належному стані за власні кошти.

Будівельні, меліоративні, шляхові та інші роботи, що можуть привести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної та історичної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

Пам'ятки, їхні частини, пов'язані з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця. Переміщення (перенесення) пам'ятки на інше місце допускається, як виняток, у випадках, коли неможливо зберегти пам'ятку на місці, за умови проведення комплексу наукових досліджень з вивчення та фіксації пам'ятки (обміри, фотофіксація тощо).

3.4. Порядок здійснення благоустрою та утримання доріг, вулиць, провулків, проїздів (далі – дорожні об'єкти).

3.4.1. Власники дорожніх об'єктів благоустрою або уповноважені ними органи повинні здійснювати їх експлуатаційне утримання та мають право вимагати від користувачів дотримання чинних нормативно-правових актів щодо дорожнього руху, правил ремонту і утримання вказаних об'єктів, правил користування дорогами і дорожніми спорудами та їх охорони.

Власники, користувачі дорожніх об'єктів або уповноважені комунальні підприємства зобов'язані:

- своєчасно і якісно виконувати експлуатаційні роботи відповідно до технічних правил з дотриманням норм і стандартів з безпеки руху;
- постійно контролювати експлуатаційний стан усіх елементів дорожніх об'єктів та негайно усувати виявлені пошкодження чи інші перешкоди в дорожньому русі, а за неможливості це зробити – невідкладно позначити їх дорожніми знаками, сигнальними, огорожувальними і напрямними пристроями відповідно до діючих нормативів або припинити (обмежити) рух;
- контролювати якість робіт, що виконуються підрядними організаціями;

– аналізувати стан аварійності на дорожніх об'єктах, виявляти аварійно небезпечні ділянки і місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляти і здійснювати заходи з вдосконалення організації дорожнього руху для усунення причин та умов, що призводять до їх скоєння;

– утримувати та прибирати дороги та прилеглі території на відстані до 5 метрів уздовж доріг;

– забезпечувати дотримання вимог техніки безпеки, а також безпеки дорожнього руху під час виконання дорожньо-експлуатаційних робіт.

3.4.2. Водіям транспортних засобів забороняється:

– заправляти транспортні засоби паливно-мастильними матеріалами з автомобільних та інших пересувних бензогазозаправників;

– мити транспортні засоби на проїзній частині дорожніх об'єктів, узбіччі та тротуарах та зеленій зоні;

– перевозити будівельне сміття та сипучі матеріали відкритим способом;

– засмічувати дорожні об'єкти землею, камінням, будівельними матеріалами, у тому числі і проїжджу частину внаслідок переповнення кузова транспортного засобу сипучими матеріалами, пошкодженими тарами, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

3.4.3. Власники та користувачі земельних ділянок, а також власники та користувачі малих архітектурних форм, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, інженерних комунікацій, що розташовані в межах «червоних ліній» вулиць і доріг населених пунктів, зобов'язані:

– утримувати в належному стані виїзди з цих ділянок, запобігати винесенню на дорожні об'єкти землі, каміння та інших матеріалів, сміття;

– установлювати і утримувати в справному стані огорожі і вживати заходи для запобігання неконтрольованому виходу худоби та свійської птиці на дорожні об'єкти;

– утримувати в належному стані зелені насадження, охоронні зони інженерних комунікацій, тротуари, обладнані стоянки автомобілів, та інші елементи дорожніх об'єктів;

– забезпечувати належний технічний стан інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших використовуваних елементів дорожніх об'єктів відповідно до їх функціонального призначення та діючих нормативів;

– у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод дорожнього руху або які загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомляти

власників дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, а також ГУ ДПС в Івано-Франківській області;

- дотримуватись вимог діючих норм і правил охорони дорожніх об'єктів.

3.4.4. У межах «червоних ліній» вулиць і доріг населених пунктів забороняється:

- розміщувати гаражі, голубники та інші споруди й об'єкти, крім об'єктів, визначених відповідними державними будівельними нормами і правилами;
- розміщувати контейнери та іншу тару для твердих побутових і харчових відходів;
- скидати на проїзну частину дороги сніг (за винятком випадків зазначених у підпункті 2 пункту 8.9. цих Правил), смітти, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;
- спалювати сміття, опале листя та інші відходи, складати їх для тривалого зберігання;
- скидати промислові, меліоративні і каналізаційні води в систему дорожнього зливостоку;
- встановлювати намети та влаштовувати місця для відпочинку;
- встановлювати технічні засоби (юніпаркери).

3.4.5. При виконанні робіт з ремонту та утримання автомобільних доріг та вулиць дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху на основі обліку та аналізу з дорожньо-транспортних подій, результатів обстежень і огляду автомобільних доріг вулиць і, передусім, на аварійних і небезпечних ділянках та у місцях концентрації дорожньо-транспортних подій.

3.4.6. Власники, користувачі дорожніх об'єктів або уповноважені комунальні підприємства, користувачі дорожніх об'єктів та спеціалізовані служби організацій дорожнього руху зобов'язані забезпечувати зручні і безпечні умови руху, сприяти збільшенню пропускної спроможності дорожніх об'єктів, запобігати травмуванню учасників дорожнього руху, пошкодженню транспортних засобів і дорожніх об'єктів, забрудненню навколишнього середовища, здійснювати інші заходи відповідно до вимог чинного законодавства. Всі дорожні об'єкти згідно з їх класифікацією та значенням підлягають інвентаризації, технічному обліку і паспортизації власниками дорожніх об'єктів або уповноваженими ними органами. Ремонт і утримання дорожніх об'єктів повинні виконуватися відповідно до *Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, правил користування ними та охорони затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1994 р. № 198*, будівельних та санітарних норм і правил.

3.4.7. Закриття вулиць і шляхів для руху транспорту здійснюється за розпорядженням селищного голови Більшівцівської селищної ради.

3.5. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій прилеглих до водних ресурсів (річки, ставки і т.д.).

3.5.1. Порядок утримання територій прилеглих до водних ресурсів затверджується відповідним рішенням Більшівцівської селищної ради.

3.5.2. Зазначені території утримуються в належному стані її балансоутримувачем, уповноваженим комунальним підприємством або особами, яким ці території передані на підставі цивільно-правових угод, відповідно до *Державних санітарних норм та правил утримання територій населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 року № 145*, умов цих Правил, затверджених рішенням Більшівцівської селищної ради, та інших нормативно-правових актів.

3.5.3. Утримання територій прилеглих до водних ресурсів включає санітарне очищення, вжиття заходів із запобігання забрудненню узбережжя, охорону зелених насаджень, вільний доступ на територію.

3.5.4. Балансоутримувачі або особи, які утримують території прилеглі до водних ресурсів:

– встановлюють урни, контейнери для сміття які необхідно очищувати по мірі наповнення. Урни необхідно розміщувати на відстані 3-5 метрів від смуги зелених насаджень і не менш за 10 метрів від краю води з розрахунку не менш однієї урни на 800 кв. метрів території. Відстань між урнами не повинна перевищувати 50 метрів. Контейнери для сміття встановлюються з розрахунку один контейнер на 1000 кв. метрів території;

– забезпечують належний санітарний стан території;

– особи, які утримують території прилеглі до водних ресурсів, зобов'язані укласти договори про вивезення, утилізацію побутового сміття та вторинної сировини, забезпечити установку контейнерів для збору ПЕТ-посуду.

3.6. Порядок здійснення благоустрою та утримання кладовищ.

3.6.1. Утримання кладовищ забезпечується уповноваженою особою за рахунок коштів бюджету територіальної громади.

3.6.2. Утримання в належному естетичному та санітарному стані могил, місць родинного поховання, колумбарних ніш, намогильних споруд і склепів здійснюється відповідно їх користувачами (власниками) за рахунок власних коштів, утримання безрідних здійснюється уповноваженою особою за рахунок коштів бюджету територіальної громади.

3.6.3. Утримання в належному стані території кладовища та місць поховань передбачає використання їх за призначенням, санітарне очищення,

озеленення, охорону зелених насаджень, збір та вивезення сміття відповідно до вимог цих Правил.

3.6.4. Поховання померлих здійснюється з дотриманням вимог санітарно-епідеміологічних норм і правил.

3.7. Порядок здійснення благоустрою та утримання місць для стоянки та паркування транспортних засобів (автостоянок, місць паркування транспорту).

3.7.1. Організація та порядок паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах населених пунктів здійснюється на підставі *Постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1342 «Про затвердження Правил паркування транспортних засобів»*.

3.7.2. Улаштування місць для паркування автомобілів на тротуарі, автостоянок, нових доріг, в'їздів, перекриття, зменшення (звуження) проїзної частини дороги здійснюється у порядку, визначеному рішеннями Більшівцівської селищної ради, або її виконавчого комітету.

3.7.3. На територіях місць для стоянки транспортних засобів забезпечується додержання *Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 115 (зі змінами)*, загальних вимог санітарного очищення територій, вимог цих Правил, встановленого порядку та режиму паркування.

3.7.4. Утримання в належному стані територій місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) здійснюють їх балансоутримувачі або особи, яким передані зазначені території у користування на підставі цивільно-правових угод, або особи, на яких покладено обов'язок з прибирання такої дороги. У випадку розміщення місць для паркування на проїзній частині дороги санітарне очищення території здійснюють особи, на яких покладено обов'язок з прибирання такої дороги.

3.7.5. У спеціально обладнаних місцях для стоянки транспортних засобів забороняється:

- засмічувати територію місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування) сміттям, відходами, товарами, тарою, обладнанням тощо;

- мити транспортні засоби в непередбачених для цього місцях;

- зливати відпрацьовані мастила на землю, дорожнє покриття;

- псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження.

- встановлювати технічні засоби, «юніпаркери» та «лежачі поліцейські», окрім пересувних конструкцій з найменуванням підприємства, установи чи організацій;

- використовувати не за цільовим призначенням території місць для стоянки транспортних засобів.

3.7.6. Майданчик для паркування, стоянки транспортних засобів повинен бути розміченим по місцях стоянки й пронумерованим відповідно до схеми розміщення транспортних засобів. Балансоутримувачі або особи, яким передано території для стоянки транспортних засобів, з метою недопущення порушення благоустрою укладають договори на вивезення та утилізацію відходів.

3.8. Порядок здійснення благоустрою та утримання майданчиків для дозвілля та відпочинку, дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку.

Утримання майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюють їх балансоутримувачі або особи, на території яких розміщені вказані майданчики.

Майданчики для дозвілля та відпочинку повинні бути безпечними для життя та здоров'я громадян, наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному санітарно-технічному стані, з додержанням санітарних, екологічних та технічних норм, забезпечувати безпечне користування ними.

Обладнання майданчиків для дозвілля та відпочинку необхідно підтримувати у справному стані, регулярно обстежувати, своєчасно ремонтувати, фарбувати, щорічно здійснювати їх капітальний ремонт. Не допускається наявність поламаного, небезпечної для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

На територіях майданчиків для дозвілля та відпочинку можуть бути встановлені стаціонарні, пересувні і мобільні атракціони (атракціони каталальні механізовані та немеханізовані, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, каталальні гори, гірки, колеса огляду, вежі, дороги, автодроми, катапульти тощо); водні, у тому числі гірки, спуски тощо; спортивні, у тому числі силові, тренажери, тири, батути тощо; обладнання дитячих ігрових майданчиків, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, гірки) тощо.

Будівництво, виготовлення, установлення, монтаж, експлуатація, ремонт та реконструкція атракціонної техніки здійснюється відповідно до *Правил будови і безпечної експлуатації атракціонної техніки, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 01.03.2006 р. № 110*.

3.9 Порядок здійснення благоустрою та утримання місць для організації цирків та майданчиків сезонної торгівлі, ринків та ярмарків.

3.9.1. Місця для організації ярмарків, цирків та майданчики для сезонної торгівлі, ринки утримуються особами, яким зазначені території надаються з метою проведення цих заходів.

Організація ярмарків, цирків, майданчиків сезонної торгівлі, ринків має відповідати санітарним, протипожежним нормам і правилам.

3.9.2. Особи, яким дозволяється організація ярмарків, цирків, майданчиків сезонної торгівлі, ринків та особи, які балансоутримувачем призначаються відповідальними за ринки, зобов'язані:

- забезпечити належне утримання території, у тому числі санітарне очищення відповідно до *Державних санітарних норм та правил утримання території населених пунктів*, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 року № 145, *Правил торгівлі на ринках*, затверджених рішенням Більшівцівської селищної ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках територіальної громади Більшівцівської селищної ради»;
- укладати договір на вивезення твердих побутових відходів та вторинної сировини;
- встановити сміттєзбирники, урни для збирання відходів та сміття;
- забезпечити збереження всіх елементів благоустрою, у тому числі зелених насаджень на наданій території;
- встановити громадські санітарні вузли (тимчасові туалети) на відстані не більше ніж 50 метрів від місць торгівлі харчовою продукцією у кількості, відповідно до державних санітарних норм і правил.

На час проведення виставок, святкових, розважальних та інших масових заходів встановлюються урни для тимчасового розміщення сміття. Кількість встановлених урн визначається згідно з санітарними нормами та правилами.

Під час проведення виставок, святкових, розважальних, концертних, рекламних та інших масових заходів організатори та замовники вказаних заходів зобов'язані забезпечити додержання чистоти та порядку, збереження зелених насаджень (клумб, газонів, дерев, кущів), своєчасне прибирання, збір та вивезення сміття з відповідної території, не допускати його накопичення.

На час організації зазначених масових заходів, включаючи вуличну торгівлю, з метою забезпечення чистоти організатори та замовники укладають договори із спеціалізованою організацією про своєчасне прибирання, збір та вивіз сміття з відповідної території села, відновлення зелених насаджень. Зазначені договори можуть укладатися як організаторами та замовниками масових заходів, так і юридичними особами та фізичними особами-підприємцями, які здійснюють торгівлю або надають послуги (виконують роботи) під час проведення вказаних заходів. Проведення заходів без укладення вказаного договору (договорів) не допускається.

Якщо організатором або замовником проведення святкових, розважальних та інших масових заходів виступає Більшівцівська селищна рада в особі її виконавчих органів, розпорядженням селищного голови або рішенням Більшівцівської селищної ради призначаються відповідальні особи за забезпечення додержання чистоти та порядку, збір та вивезення сміття, збереження зелених насаджень. Проведення заходів без визначення вказаної

особи (осіб) не допускається. На відповіальні особи покладається контроль за укладанням договорів про прибирання території та відновлення зелених насаджень із спеціалізованими підприємствами.

Після завершення вказаних у цьому розділі заходів організатори, замовники або відповіальні зобов'язані забезпечити вивезення сміття, відновлення зелених насаджень.

Тимчасове розміщення сцен, стендів, обладнання, механізмів і конструкцій, павільйонів, тентів тощо на період проведення виставочних, рекламних, концертних, розважальних та інших масових заходів здійснюється у встановленому порядку.

На період підготовки і проведення масових і офіційних заходів (свята, народні гуляння, фестивалі, спортивні змагання, з'їзди, конференції, симпозіуми та ін.) на селищних та сільських вулицях і дорогах допускається розміщувати над проїзною частиною засоби святкового оформлення та відповідну інформацію з дотриманням вимог законодавства і забезпечення видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, місць для зупинки маршрутних транспортних засобів.

Тимчасові (короткострокові) засоби зовнішньої реклами розташовуються на території населених пунктів з дотриманням порядку, встановленого виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють торговельну діяльність та/або діяльність з надання побутових послуг, зобов'язані утримувати у належному стані місця розміщення пунктів оптової та роздрібної торгівлі, сфери послуг (стачіонарні об'єкти торгівлі та побутових послуг, кіоски, павільйони, лотки, столики, автомобілі та інші) через обов'язкове укладання договору про вивіз твердих побутових відходів, із обов'язковим встановленням стачіонарних урн для сміття по обидві сторони кожного входу/виходу об'ємом не менш ніж 10 літрів.

Приватні підприємці, керівники і власники підприємств торгівлі і громадського харчування, сфери послуг зобов'язані забезпечити своєчасне прибирання, збір сміття та снігу, вивезення сміття, не допускати їх накопичення, забезпечити прибирання територій, «зелених зон», утримання та збереження зелених насаджень, прилеглих до об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, включаючи павільйони, кіоски, палатки, лотки при організації вуличної торгівлі;

Забороняється зберігати товари і тару на прилеглих до об'єктів торговельної діяльності та/або сфери послуг територіях, проїзній частині доріг, тротуарах, «зелених зонах», інших територіях загального користування.

Забороняється самовільно встановлювати точки торгівлі з лотків, автомобілів, причепів, столиків, візків у не відведеніх для цього місцях та не погоджуючи це з балансоутримувачем території.

Лотки, столи, ємкості з напоями та інші пересувні елементи вуличної торгівлі розміщаються лише на тротуарах за межею пішохідної частини.

Контроль за порядком організації ярмарків та сезонної торгівлі, ринків здійснює Більшівцівська селищна рада, інспекція з благоустрою населених пунктів Більшівцівської селищної ради та інші уповноважені органи державної влади та місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.

Забороняється торгівля на території територіальної громади Більшівцівської селищної ради без відповідних документів та/або погодження з Більшівцівською селищною радою.

3.10. Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови

3.10.1. Благоустрій території житлової та громадської забудови здійснюється з урахуванням вимог використання цієї території відповідно до *Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства України від 17.05.2005 р. № 76*, затвердженої містобудівної документації, цих Правил, а також установлених державних стандартів, норм і правил.

Утримання в належному стані та благоустрій прибудинкової території багатоквартирного жилого будинку, належних до нього будівель, споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або підприємством, установою, організацією, з якими балансоутримувачем укладено відповідний договір на утримання та благоустрій прибудинкової території.

Благоустрій присадибної ділянки проводиться її власником або користувачем цієї ділянки. Власник або користувач присадибної ділянки зобов'язані забезпечувати належне утримання території загального користування, прилеглої до його присадибної ділянки власними силами або на умовах договору, укладеного зі спеціалізованим підприємством. Благоустрій присадибної ділянки, на якій розміщені жилі будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність, проводиться організацією, уповноваженою виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради.

3.10.2. На прибудинкових територіях, територіях житлової та громадської забудови забороняється:

- створювати звалища та скидати сміття за межами відведеніх для цього місць;

- розміщувати та/або залишати будівельні матеріали (пісок, щебінь, мішки з матеріалами тощо), будівельне сміття та відходи;
- складати та/або спалювати опале листя на прибудинкових територіях.

Власники приватних, користувачі орендованих будинків повинні прибирати прилеглу територію від паркану домоволодіння до краю проїзної частини дороги.

Підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці забезпечують благоустрій та утримання в належному стані земельних ділянок, наданих їм на праві власності чи користування, відповідно до закону, цих Правил та інших нормативних актів.

Більшівцівська селищна рада та її виконавчі органи можуть передавати об'єкти благоустрою на баланс підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам-підприємцям відповідно до вимог закону.

Балансоутримувач об'єкта благоустрою з метою належного його утримання та здійснення своєчасного ремонту може залучати для цього інші підприємства, установи, організації, фізичних осіб-підприємців.

Межі та режим використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-підприємцями території визначають виконавчі органи Більшівцівської селищної ради.

Посадові особи підприємств, установ, організацій, фізичні особи-підприємці несуть відповідальність за невиконання заходів з благоустрою, а також за дії чи бездіяльність, що привели до завдання шкоди майну та/або здоров'ю громадян на власних та закріплених за ними територіях, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

РОЗДІЛ 4. **ВИМОГИ ДО ВПОРЯДКУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ.**

4.1. Впорядкування територій здійснюється в порядку, встановленому законодавством.

4.2. Проектами землеустрою про впорядкування існуючих землеволодінь та землекористувань передбачаються заходи з впорядкування структури земельних угідь, усунення через смужжя, далекоземелля, ламаності меж, ерозійних процесів та інших екологічних наслідків нераціонального використання земель і створення територіальних умов для функціонування всіх галузей економіки, формування й удосконалення раціональної системи існуючого землеволодіння та землекористування.

РОЗДІЛ 5. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА УТРИМАННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ОБ'ЄКТАХ БЛАГОУСТРОЮ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

5.1. Утримання зелених насаджень здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2006 р. № 105, цих Правил, інших нормативно-правових актів.

5.2. Утримання зелених насаджень включає їх охорону, створення нових зелених насаджень, догляд за існуючими, захист від шкідників і хвороб, огляд, капітальний і поточний ремонт, облік, розвиток зелених зон.

5.3 Охороні та відновленню підлягають усі зелені насадження в межах сіл під час проведення будь-якої діяльності, крім висаджених зелених насаджень або які виросли самосівом в охоронних зонах повітряних і кабельних ліній, трансформаторних підстанцій, розподільних пунктів і пристрій, мостів і шляхопроводів.

Охорона, утримання та відновлення зелених насаджень на об'єктах благоустрою, а також видалення дерев, які виросли самосівом, здійснюються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у постійне користування або в оренду, – за рахунок коштів їх власників або користувачів.

5.4. Інвентаризація зелених насаджень проводиться підприємствами, організаціями, які мають на це право, а також балансоутримувачами об'єктів благоустрою державної чи комунальної форми власності, які мають технічні можливості, відповідних фахівців, за погодженням з виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради один раз на п'ять років з квітня до жовтня відповідно до *Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженої наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 р. № 226*. За матеріалами інвентаризації складається паспорт об'єкта (благоустрою, території підприємств, установ, організацій, інших земельних ділянок, на яких розташовані зелені насадження) затвердженої форми. За даними паспорту складається реєстр зелених насаджень.

5.5. Місця висадки та породи нових зелених насаджень визначаються за погодженням з Більшівцівською селищною радою .

5.6. Поточне утримання парків та інших об'єктів зеленого господарства загального користування покладається на їх балансоутримувачів. Поточне утримання дерев, клумб, тротуарних газонів, зелених майданчиків прибудинкової території покладається на комунальні підприємства, інші підприємства, установи, організації (незалежно від форм власності) і громадян – власників будинків на територіях, прилеглих до їх споруд та будинків.

5.7. Усі роботи з поточного утримання зелених насаджень на територіях, закріплених за підприємствами, установами і організаціями (незалежно від

форм власності) проводяться силами і коштами цих підприємств, установ і організацій або на договірних засадах зі спеціалізованими підприємствами, які мають досвід у сфері поводження з зеленими насадженнями.

5.8. Засівання газонів, висадка розсади квітників, обрізання дерев, обробка насаджень проти хвороб і шкідників, а також забезпечення цих робіт матеріалами на об'єктах зеленого господарства, закріплених за підприємствами, установами і організаціями (незалежно від форм власності), проводяться силами цих підприємств, установ і організацій або на договірних засадах зі спеціалізованими підприємствами, які мають досвід у сфері поводження з зеленими насадженнями.

5.9. Під час проектування територій комплексного благоустрою, загального, обмеженого користування, будинків, споруд будь-якого цільового призначення, передбачити такі нормативні показники рівня озеленення структурних елементів території ТГ Більшівцівської селищної ради:

1) озеленення територій загального користування:

сільські парки – 65 - 80 %;

дитячі майданчики – 40 - 55 %;

2) Озеленення територій обмеженого користування:

житлові райони – не менше 25 %;

ділянки шкіл – 45 - 50 %;

ділянки дитячих установ – 45 - 55 %;

ділянки громадських будинків – не менше 40 %;

ділянки навчальних закладів – близько 50 %;

ділянки культурно-освітніх установ – 40 - 60 %;

ділянки спортивних пристройів і споруд – 30 - 50 %;

ділянки установ охорони здоров'я – 55 - 65 %.

3) Озеленення територій спеціального призначення:

вулиць – не менше 25 %;

біля санітарно-захисних та охоронних зон – 60 - 80 %.

Для здійснення заходів з озеленення територій, проектна організація повинна зробити відповідний розрахунок витрат на висадку зелених насаджень відповідно до зазначених показників рівня озеленення структурних елементів території ТГ Більшівцівської селищної ради.

У разі неможливості здійснити заходи з озеленення у повному обсязі, забудовник укладає договір з уповноваженим комунальним підприємством або іншим спеціалізованим підприємством на висадку зелених насаджень в іншому

місці в межах району, в якому проводилися будівельні роботи, за рахунок вивільнених коштів. Місця висадки зелених насаджень погоджуються з Більшівцівською селищною радою.

5.10. При виконанні будівельних робіт замовники таких робіт та утримувачі зелених насаджень повинні передавати зелені насадження будівельній організації (підряднику) під охоронну розписку. Копія охоронної розписки надається до інспекції з благоустрою Більшівцівської селищної ради у триденний строк з дня її складання.

5.11. Під час проведення будь-яких робіт на земельній ділянці, на якій залишились зелені насадження, виконавець таких робіт:

– огорожує дерева на території будівництва;

– у процесі виконання робіт з будівництва доріг, тротуарів, асфальтування дворів, тощо залишає місця (лунки) для посадки дерев, а також утворює лунки довкола наявних дерев. Відстань лунок одна від одної повинна складати: для висадки ширококронних високорослих дерев – від 8 до 10 м; для висадки середньорослих – від 6 до 8 м; для висадки низькорослих (до 10 м) – від 4 до 5 м; для висадки вузькоокроних різної висоти – від 3 до 4 м.

– копає канави глибше 1 м для прокладання підземних електричних мереж на відстані не менше 2 м від дерева та 1,5 м від чагарнику;

– не допускає засипання ґрунтом чагарників та стовбури дерев;

– зберігає верхній родючий шар ґрунту на всій території забудови, організовує його зняття, складування та залишає для подальшого використання чи передачі уповноваженому комунальному підприємству або іншому спеціалізованому підприємству для використання під час створення «зелених зон»;

– не допускає складування будівельних матеріалів, стоянки машин та механізмів на відстані менш за 2,5 м від дерева і 1,5 м від чагарнику;

5.12. На територіях ділянок, відведеніх під будівництво, та прилеглих територіях відповідальність за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними, а також знищення бур'янів покладається на керівників підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-підприємців та громадян, яким земельні ділянки відведені з вказаною метою.

5.13. У випадку неможливості збереження зелених насаджень на ділянках, відведеніх під будівництво чи виконання інших робіт, підрядник до початку будівельних чи інших робіт зобов'язаний в установленому порядку оформити ордер на видalenня зелених насаджень в інспекції з благоустрою Більшівцівської селищної ради й укласти договір із відповідним лісовим господарством або спеціалізованим комунальним підприємством на пересаджування або видalenня зелених насаджень та, у будь-якому випадку, компенсувати в установленому порядку вартість зелених насаджень, що підлягають видаленню, а також зобов'язаний відновити зелені насадження в

обсязі видалених за власні кошти із залученням спеціалізованого підприємства за умови догляду за ними протягом 2-х років.

5.14. Процедура знесення зелених насаджень визначена *Порядком видалення дерев, кущів, газонів і квітників в населених пунктах України*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 р. № 1045.

5.15. На території розташування зелених насаджень забороняється:

1) складувати будь-які матеріали;

2) влаштовувати звалища сміття, снігу та льоду;

3) використовувати моторні снігоочищувальні машини. Використання їх для прибирання озеленених вулиць та майданів допускається лише в умовах аварійних ситуацій у разі наявності спеціальних направляючих пристройів, що зменшують пошкодження насаджень від попадання снігу;

4) влаштовувати стоянки або розміщувати автомашини, мотоцикли, велосипеди та інші транспортні засоби, у тому числі, якщо це не призводить до пошкодження зелених насаджень, квітників та газонів;

5) будь-яке будівництво, у тому числі розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, малих архітектурних форм;

6) використовувати тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності та малі архітектурні форми не за призначенням;

7) влаштовувати місця для зупинки маршрутних транспортних засобів або пасажирські майданчики на газонах та зелених зонах;

8) ходити та влаштовувати ігри на газонах, кататися на ковзанах, санчатах;

9) випалювати суху рослинність, розпалювати багаття;

10) підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, вірьовки для сушіння білизни, прикріплювати рекламні щити, електропроводи, електрогірлянди та інші предмети, наклеювати об'яви, рекламу;

11) добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи, надписи, пошкоджувати зелені насадження у будь-який спосіб, рвати квіти, витоптувати газони, квітники;

12) знищувати мурашники, ловити птахів і звірів, стріляти у них;

13) складати не протруєну від шкідників та хвороб деревину в період з 15 квітня до 15 вересня;

14) засмічувати і засипати водоймища або влаштовувати на них загати;

15) заправляти, ремонтувати автотранспортні засоби і механізми на прибудинкових територіях, газонах, у парках, інших «зелених зонах»;

5.16. Відповіальність за збереження зелених насаджень, догляд за ними, видалення сухостійних, пошкоджених хворобами та шкідниками зелених насаджень, знищення бур'янів покладається:

- 1) на вулицях перед будівлями до проїзної частини, всередині квартальних насаджень – на балансоутримувачів, власників, користувачів жилих, громадських, промислових будівель та споруд, а також на балансоутримувачів, власників, користувачів будівель підприємств побуту, торгівлі, закладів освіти, охорони здоров'я, розташованих на території житлової забудови;
- 2) на територіях підприємств, а також на прилеглих до них ділянках і санітарно - захисних зонах – на ці підприємства;
- 3) на територіях, відведеніх під будівництво та прилеглих до них ділянок, – з дня початку робіт – на замовників будівництва;
- 4) на пустирях, берегах водоймищ – на підприємства, згідно з рішеннями виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради;
- 5) на приватних садибах та прилеглих ділянках – на їх власників.

5.17. Догляд за зеленими насадженнями та їх виглядом у населених пунктах здійснюють уповноважені особи або уповноважене комунальне підприємство на умовах договору з балансоутримувачами об'єктів благоустрою.

РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ, УТРИМАННЯ ТЕРИТОРІЙ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД ІНЖЕНЕРНОГО ЗАХИСТУ, САНІТАРНИХ СПОРУД

6.1. Утримання в належному стані територій будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд здійснюється їх балансоутримувачами відповідно до законодавства, цих Правил та інших нормативно-правових актів.

6.2. Балансоутримувачі будівель та споруд інженерного захисту територій, санітарних споруд зобов'язані своєчасно здійснювати обстеження, паспортизацію, поточний, капітальний ремонти вказаних будівель, споруд, забезпечувати їх належну та безпечну роботу.

6.3. Роботи з утримання, ремонту, реконструкції будівель, споруд інженерного захисту територій виконуються планово або примусово за відповідними приписами виконавчих органів Більшівцівської селищної ради .

6.4. Відповіальність за утримання будівель, споруд інженерного захисту територій несуть власники, орендарі, керівники підприємств, установ, організацій та фізичні особи (далі – балансоутримувачі) згідно із законодавством України.

РОЗДІЛ 7. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА УТРИМАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ БЛАГОУСТРОЮ

7.1. Порядок здійснення благоустрою та утримання будинків та споруд, їх фасадів.

7.1.1. Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини», ДБН А.2.2-3-2004 «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва», та інших нормативних актів.

7.1.2. Вимоги щодо порядку утримання будинків та споруд, їх фасадів є обов'язковими для всіх замовників будівельних робіт, які здійснюють ремонтні або будівельні роботи фасадів.

7.1.3. Всі види проектних робіт на території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюються згідно з діючою містобудівною документацією, державними нормами будівельного і технологічного проектування, державними стандартами, нормами, а також відповідно до вимог екологічного законодавства (після їх розробки та затвердження).

7.1.4. Всі ремонтні, реставраційні, відновлювальні або будівельні роботи фасадів здійснюються за проектами, узгодженими та затвердженими у встановленому порядку.

7.1.5. Після затвердження у встановленому порядку проектно-кошторисної документації замовник будівельних робіт отримує дозвіл на виконання підготовчих або будівельних робіт відповідно до вимог діючого законодавства.

7.1.6. Суб'єкти господарювання, що є власниками, користувачами будинків, споруд, їх частин, а також приміщенъ зобов'язані:

1) проводити своєчасне відновлення зовнішнього вигляду фасадів згідно з паспортом зовнішнього оздоблення, погодженого з управлінням архітектури та містобудування;

2) забезпечувати щорічне і після стихійного лиха обстеження відповідних будівель та споруд, засвідчувати проведені обстеження актами;

3) змінювати зовнішній вигляд фасадів будівель та споруд тільки на підставі затверджених у встановленому порядку проектів та за умови одержання документу дозвільного характеру на виконання таких робіт;

4) розміщувати елементи зовнішнього благоустрою або обладнання архітектурно - художнього освітлювання, кондиціонерів, будь яких кабелів інших навісних конструкцій на фасаді, проводити склування балконів, лоджій тільки на підставі письмової згоди власника будівлі або приміщенъ за проектом, погодженим управлінням архітектури та містобудування;

5) при проведенні ремонтних або будівельних робіт на фасадах будинків і споруд використовувати захисну сітку чи плівку відповідно до проекту виконання робіт;

6) регулярно проводити обстеження та здійснювати паспортизацію будівель і споруд відповідно до затверджених уповноваженим органом *Правил обстеження, оцінки технічного стану та паспортизації виробничих будівель і споруд, Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд, Положення про спеціалізовані організації з проведення обстежень та паспортизації існуючих будівель і споруд*, інших нормативних актів, з метою забезпечення їх надійності й безпечної експлуатації.

7.1.7. Порядок розподілу обов'язків між підприємствами, установами та організаціями, фізичними особами-підприємцями і громадянами міста щодо організації робіт з утримання фасадів будинків та споруд у належному стані, визначаються виконавчим комітетом Більшівцівської селищної ради.

7.1.8. У разі оренди будівель, споруд або окремих приміщень, порядок утримання їх в належному стані встановлює орендодавець у договорі оренди.

7.1.9. Контроль за виконанням вимог, встановлених пунктом 7.1. цих Правил, здійснюють Більшівцівської селищної ради та її виконавчі органи відповідно до наданих повноважень.

7.1.10. Розміщення вивісок на територіях сіл регулюються рішеннями Більшівцівської селищної ради, її виконавчого комітету.

7.2. Порядок здійснення благоустрою та утримання спортивних споруд.

7.2.1. Матеріально-технічну базу фізичної культури і спорту складають усі види фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, фізкультурно-спортивного спорядження і обладнання, інше майно, призначене для занять фізичною культурою і спортом.

7.2.2. Власники фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, спеціальних приміщень для занять фізкультурою і спортом, фізкультурно-оздоровчого і спортивного інвентарю або уповноважені ними органи зобов'язані забезпечувати їх належний стан, безпечний для життя і здоров'я людей, майна та навколошнього природного середовища.

7.2.3. Адміністрація фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд, організатор спортивного заходу або заняття фізичною культурою забезпечують належне обладнання місць проведення фізкультурно-спортивних занять і змагань відповідно до правил їх проведення, вимог техніки безпеки, санітарно-гігієнічних, екологічних та інших державних вимог і несуть відповідальність, встановлену законодавством, за шкоду, заподіяну здоров'ю глядачів та осіб, які займаються в них фізичною культурою і спортом.

7.2.4. Будівництво в житлових районах фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів здійснюється відповідно до встановлених нормативів за рахунок коштів, що спрямовуються на житлове будівництво, та коштів організацій – будівників житла.

7.2.5. Нормативи мінімальної забезпеченості основними фізкультурно-оздоровчими і спортивними спорудами жилих районів, а також підприємств, установ і організацій всіх форм власності визначаються центральними органами виконавчої влади з фізичної культури і спорту, архітектури та будівництва.

7.2.6. Не допускається:

- 1) будівництво нових та реконструкція існуючих дошкільних виховних, загальноосвітніх та професійних навчально-виховних, без передбачених нормативами фізкультурно-спортивних споруд та функціональних приміщень;
- 2) перепрофілювання та ліквідація діючих фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд без створення рівноцінних споруд.

7.2.7. Експлуатація спортивних споруд та обладнання, що не забезпечує безпеки спортсменів та глядачів, не допускається. Спортивні споруди повинні відповідати вимогам загальної та спеціальної безпеки учасників і глядачів.

7.3. Вимоги до утримання ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин.

7.3.1. Підприємства, установи, організації, особи, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечити їх належний режим роботи та технічний стан.

7.3.2. Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою.

7.3.3. На головних магістралях, вулицях населених пунктів має бути забезпечене зовнішнє освітлення.

7.3.4. Освітлення має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири жилих будинків.

7.3.5. Ліхтарі вуличного освітлення повинні вмикатися відповідно до графіка, встановленого рішенням виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради, залежно від пори року та природних умов.

7.3.6. Розміщення обладнання архітектурно-художнього підсвітлювання на фасаді будівель та споруд здійснюється на підставі відповідного дозволу, згоди власника будівлі або приміщень, за проектом, погодженим управлінням архітектури та містобудування.

7.3.7. Відключення освітлення у темний час доби забороняється.

7.3.8. Зовнішнє освітлення вулиць, головних магістралей з регулярним транспортним рухом повинно відповідати ДСТУ 3587 і СніП II-4, ДБН В.2.5.-28-2006.

7.4. Порядок здійснення благоустрою та утримання тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.

7.4.1. Тимчасова споруда для провадження підприємницької діяльності – невелика споруда для здійснення підприємницької діяльності торговельно-побутового призначення, що виконується з полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово без улаштування заглиблених у ґрунт фундаментів.

7.4.2. Суб'єкти господарювання, які здійснюють торговельну діяльність та/або діяльність з надання побутових послуг, зобов'язані утримувати у належному санітарно-технічному стані тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності, місця розміщення пунктів оптової та роздрібної торгівлі, сфери послуг (стационарні об'єкти торгівлі та побутових послуг, кiosки, павільйони, лотки, столики, автомобілі та інші).

7.4.3. Біляожної тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності повинно бути зовнішнє штучне освітлення та дві урни для сміття об'ємом не менш 40 літрів.

7.4.4. У разі розміщення тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності поза межами тротуару, до неї з тротуару повинна бути побудована пішохідна доріжка завширшки не менш ніж 1,5 метри.

7.4.5. Підключення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності до інженерних мереж здійснюється з дотриманням умов і правил технічної експлуатації відповідних мереж, цих Правил і має гарантувати безпеку користувачам дорожніх об'єктів.

7.4.6. Забороняється користуватися тимчасовими спорудами для провадження підприємницької діяльності, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власниками не укладено договорів про водопостачання та водовідведення – у разі необхідності в наданні цих послуг, а також обов'язково – на вивезення відходів.

7.4.7. Під час розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності не допускається пошкодження або знищення зелених насаджень. Лотки, столи, ємкості з напоями та інші пересувні елементи вуличної торгівлі розміщаються лише на тротуарах за межею пішохідної частини.

7.4.8. Приватні підприємці, керівники і власники підприємств торгівлі і громадського харчування, сфери послуг зобов'язані забезпечити своєчасне прибирання, збір сміття та снігу, вивезення сміття, не допускати їх накопичення, забезпечити прибирання територій, «зелених зон», утримання та збереження зелених насаджень, прилеглих до об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, включаючи павільйони, кiosки, палатки, лотки при організації вуличної торгівлі; здійснювати полив прилеглої території у весняно-літній період року, при температурі навколошнього повітря вище ніж +20 С з 6.00 до 8.00, або можуть укласти договори про надання таких послуг із спеціалізованими підприємствами.

7.4.9. Забороняється:

– зберігати товари і тару на прилеглих до об'єктів торговельної діяльності та/або сфери послуг територіях, проїзної частині доріг, тротуарах, «зелених зонах», інших територіях загального користування;

– самовільно встановлювати точки торгівлі з лотків, автомобілів, причепів, столиків, візків у не відведеніх для цього місцях та без наявності відповідного дозволу, виданого у встановленому порядку.

7.4.10. Контроль за виконанням обов'язків, викладених у пункті 7.4. цих Правил, покладається на уповноважену виконавчим комітетом особу або інспекцію з благоустрою сіл Більшівцівської селищної ради, відповідні управління архітектури та містобудування та управління економіки.

7.4.11. Порядок розміщення тимчасової, святкової торгівлі та виставок-ярмарок на території ТГ Більшівцівської селищної ради на виконання *Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності»*.

7.4.11.1. Загальні положення

Даний порядок визначає процедуру надання документів для отримання узгодження на розміщення тимчасової, святкової торгівлі, сувенірної продукції, сільгосппродукції, плодоовочевої продукції, послуг з розважальних атракціонів, цирків, батутів інших дитячих ігрових конструкцій, комплексів, дитячих автомобілів на території ТГ Більшівцівської ради та організацію продажу товарів.

Суб'єкт господарювання при розміщенні виносної торгівлі повинен керуватися та дотримуватися вимог Законів України від 01.12.2005 року № 3161-IV «Про захист прав споживачів», від 24 лютого 1994 року № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», від 23 грудня 1997 року № 771/97-BP «Про безпечність та якість харчових продуктів»; «Порядком провадження торговельної діяльності та правилами торговельного обслуговування населення на ринку споживчих товарів», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833, «Правилами роботи дрібнороздрібної торговельної мережі», затверджених Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 № 369, «Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», затвердженими Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 року № 244, та іншими нормативно-правовими актами, які регулюють торговельну діяльність.

Тимчасова святкова торгівля здійснюється через:

- пункти некапітальної забудови: палатки, ларьки, павільйони для сезонного продажу товарів, торговельні автомати;
- засоби пересувної мережі: автомагазини, автокафе, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричепи, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки), розносчики, лотки, столики тощо.

7.5. Порядок утримання малих архітектурних форм.

7.5.1. Утримання в належному стані малих архітектурних форм та інших елементів благоустрою здійснюють їх балансоутримувачі або особи, на об'єктах яких розміщені елементи благоустрою.

7.5.2. Відповідальність за збереження та контроль за утриманням малих архітектурних форм некомерційного призначення, розташованих на території ТГ Більшівцівської селищної ради, що належать до комунальної власності, покладається на виконавчі органи Більшівцівської селищної ради.

7.5.3. Житлово-комунальні господарства, комунальні підприємства, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, домоуправління, установи, підприємства, організації, заклади освіти та інші, які утримують будинки, а також власники будинків та споруд зобов'язані забезпечити наявність на кожному будинку однотипних, погоджених з відповідним Управлінням архітектури та містобудування, адресних покажчиків, їх освітлення в нічний час.

7.5.4. Паркові лави слід розставляти згідно з планами парків, зелених зон, утримувати в справному стані, фарбувати не рідше двох разів на рік. Паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

7.5.5. Малі архітектурні форми можуть розміщуватися на об'єктах благоустрою на конкурсних засадах. Порядок розміщення, проведення конкурсу та форма договору про право розміщення малої архітектурної форми некомерційного призначення встановлюється рішенням виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради.

7.6. Порядок здійснення благоустрою та утримання мостів.

7.6.1. Утримання мостів здійснюється з додержанням вимог цих Правил, державних норм та правил, інших нормативних актів. Організація обстеження мостів та труб здійснюється їх балансоутримувачами згідно з вимогами законодавства та ДБН 2.3-6-2002 «Мости та труби. Обстеження та випробування».

7.6.2. До складу робіт з прибирання мостів у літній період входять: видалення пилу, сміття та бруду з проїзної частини та тротуарів, при необхідності проводиться миття проїзної частини доріг, тротуарів, перил, декоративних та огорожуючих елементів. Роботи, як правило, повинні виконуватися механізованим способом, лише важкодоступні місця приираються вручну. Роботи з прибирання проводять не менше ніж один раз на десять днів та в залежності від забрудненості.

7.6.3. До складу робіт з прибирання мостів у зимовий період включаються збір та видалення снігу та льоду, боротьба з ожеледицею. Вказані роботи необхідно проводити механізованим способом, очищення вузьких тротуарів проводиться вручну. Проїзна частина та тротуар повністю очищаються від снігу. Не допускається обледеніння огорож та накопичення вздовж них снігових та льодових валків, що зменшують проїзд. Прибирання снігу та льоду на металевих конструкціях повинні забезпечувати збереження офарблення металу. Боротьба з ожеледицею на проїзній частині доріг, тротуарах мостів

здійснюється шляхом посипання їх піском та шлаком без застосування хлоридів.

7.6.4. Прибирання сходів поряд з загальним санітарним очищеннем включає прибирання прилеглих територій на відстані 3 м до сходів. У зимовий період території поряд зі сходами та сходи посипають протиожеледнimi сумішами.

7.6.5. Забороняється:

– рух на мостах транспортних засобів, що забруднюють проїзну частину та тротуари, включаючи автомобілі, які перевозять сміття та відходи з відкритими люками;

– скидання бруду, відходів, снігу та льоду із штучних інженерних споруд.

7.6.6 Відповіальність за якість виконання робіт з прибирання та утримання у належному стані штучних споруд несуть особи, які виконують такі роботи.

7.7. Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху.

7.7.1. Утримання у належному стані дорожніх знаків, дорожньої розмітки, маршрутних покажчиків, тощо, здійснює уповноважене комунальне підприємство.

7.7.2. Використання та утримання вказаних у цьому пункті елементів благоустрою здійснюється згідно з ДСТУ 2587-94 «Розмітка дорожня», ДСТУ 4100-02 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування», ДСТУ 2735-95 «Огороження дорожні і напрямні пристрой», ДСТУ 4092-02 «Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги. Правила застосування», інших норм та правил.

7.7.3. Кожний учасник дорожнього руху повинен використовувати елементи дорожніх об'єктів відповідно до їх призначення з дотриманням вимог чинного законодавства.

7.8. Розміщення та утримання зовнішньої реклами, інформаційних вивісок та порядок проведення рекламних акцій.

7.8.1. Правове регулювання порядку розміщення та утримання зовнішньої реклами та інформаційних вивісок.

7.8.1.1. Розміщення зовнішньої реклами та інформаційних вивісок на території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюється відповідно до чинного законодавства України, Закону України «Про рекламу», Постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 р. № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» та з урахуванням вимог цих Правил.

7.8.1.2. У цих Правилах визначення та терміни з питань розміщення та утримання зовнішньої реклами та інформаційних вивісок застосовуються у

значенні, визначеному Законом України «Про рекламу» та Постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 р. № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами».

7.8.2. Загальні вимоги, щодо розміщення та утримання зовнішньої реклами.

7.8.2.1. На територіях, будинках і спорудах зовнішня реклама розміщується за згодою їх власників або уповноважених ними органів (осіб) з урахуванням архітектурних, конструктивних, функціонально-планувальних, історико-культурних чинників, типології елементів міського середовища.

7.8.2.2. Розміщення рекламних засобів здійснюється у випадках, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 р. № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами».

7.8.2.3. Рекламні засоби розміщаються з дотриманням вимог техніки безпеки та у спосіб, що забезпечує видимість дорожніх знаків, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування.

7.8.2.4. Рекламні засоби не повинні створювати перешкод для експлуатації та ремонту будівель і споруд, на яких чи поблизу з якими вони розташовуються. Нижній край рекламної конструкції, яка встановлена на опорі, над проїзджою частиною автомобільної дороги, повинен розміщуватися на висоті не менше 5 м від поверхні дорожнього покриття, у разі якщо рекламний засіб встановлений над пішохідною зоною – то на висоті не менше ніж 3 м від поверхні дорожнього покриття.

7.8.2.5. Підключення рекламних засобів до електромереж повинно здійснюватися відповідно до законодавства з дотриманням умов і правил експлуатації та технічної безпеки.

7.8.2.6. Освітлення зовнішньої реклами не повинно засліплювати учасників дорожнього руху, а також не повинно освітлювати приміщення житлових будинків.

7.8.2.7. Рекламні засоби не повинні виступати джерелами шуму, вібрації, світлових, електромагнітних та інших випромінювань чи полів з порушенням діючих санітарних норм.

7.8.2.8. Рекламні засоби, які розміщаються поблизу з житловими будинками, з вмонтованим обладнанням, що забезпечує обертання конструктивних елементів динамічних рекламних площин, у нічний час переводяться у статичний режим роботи у випадку, якщо вказане обладнання виступає джерелом шуму та створює у зв'язку з цим незручності мешканцям житлових будинків.

7.8.2.9. Власники рекламних засобів зобов'язані утримувати рекламні засоби у належному технічному та санітарному стані, зокрема не допускати ржавіння конструктивних елементів конструкцій, своєчасно відновлювати фарбу на їх зовнішніх поверхнях, інші матеріали, які нанесені на зовнішню поверхню рекламних засобів, усувати забруднення, тощо.

7.8.3. Розміщення та утримання стаціонарних наземних засобів зовнішньої реклами.

7.8.3.1. У разі розташування в одному напрямку декількох великоформатних рекламних засобів, їх тип, габарити, інтервали між місцями

розташування та кути нахилу рекламних площин між ними повинні бути узгоджені між собою.

7.8.3.2. Інтервали між стаціонарними рекламними засобами, встановленими в одному напрямку, повинні бути витримані таким чином, щоб не створювати візуального враження перенасиченості сільського простору елементами зовнішньої реклами.

7.8.3.3. Стационарні рекламні засоби, розміщені на територіях, що є межею двох різних зон, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 р. № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами», не повинні створювати візуальний конфлікт між собою.

7.8.3.4. Фундаменти наземних стаціонарних конструкцій повинні бути заглиблені в ґрунт з відновленням твердого покриття, трав'яного покрову та виконанням у повному обсязі інших робіт з відновлення благоустрою місця розташування рекламного засобу.

Відхилення від цієї вимоги в частині заглиблення фундаменту рекламного засобу можливе виключно у випадку, якщо таке заглиблення є технічно небезпечним у зв'язку з розміщенням під поверхнею місця розташування рекламного засобу ліній тепло-, енерго- водопостачання, комунікаційних засобів і т. ін. У такому випадку частина фундаменту, що виступає над поверхнею землі, повинна бути декоративно оформлена з урахуванням архітектурних, естетичних та історичних чинників, принадних сільському середовищу.

До початку робіт з влаштування рекламних засобів для розміщення на них зовнішньої реклами в межах відведененої території, які пов'язані з розкопуванням ґрунту, порушенням цілісності асфальтного покриття, виконавець робіт повинен укласти договір про тимчасове порушення благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради.

Роботи, пов'язані з влаштуванням рекламних засобів для розміщення на них зовнішньої реклами, виконуються з обов'язковим відновленням благоустрою місця їх розміщення у порядку, визначеному цими Правилами.

7.8.3.5. Рекламний засіб повинен маркуватися та містити найменування розповсюджувача зовнішньої реклами, телефон, номер дозволу та терміну його дії. Маркування повинно бути єдиної форми та кріпитись в установленому місці.

7.8.3.6. Розміщення екстендерів на рекламних засобах здійснюється з дотриманням вимог безпеки за попереднім погодженням з робочим органом.

7.8.3.7. Відповіальність за технічний, естетичний стан засобу зовнішньої реклами, розміщеної реклами, стан благоустрою місця розташування засобів зовнішньої реклами несе балансоутримувач або власник засобів зовнішньої реклами.

7.8.4. Розміщення та утримання рекламних засобів й інформаційних вивісок на зовнішній поверхні будинків, споруд, інших навісних рекламних засобів, а також рекламних засобів на елементах вуличного обладнання.

7.8.4.1. Розташування рекламних засобів та/або інформаційних вивісок на зовнішній поверхні будинків та споруд має здійснюватися зі збереженням структурної побудови та стилю фасадів без пошкодження елементів архітектури.

7.8.4.2. Для розташування рекламних засобів та/або інформаційних вивісок не можуть використовуватись будинки, споруди, елементи благоустрою, вуличне обладнання, які знаходяться в аварійному стані.

7.8.4.3. Рекламні засоби та/або інформаційні вивіски на зовнішній поверхні будинків та будівель не повинні внаслідок надмірного скучення або неузгодженості перешкоджати сприйняттю їх архітектурних характеристик та стилістики.

7.8.4.4. У межах сіл не допускається встановлення навісних рекламних засобів на опорах ліній електромереж, опорах вуличних ліхтарів зовнішнього освітлення, за виключенням афішних тумб висотою не більш 1,85 м, розміщених навколо вісі відповідних опор.

Не допускається розміщення будь-яких навісних конструкцій, що розташовуються на вказаних об'єктах поперек руху транспорту та пішоходів. Допускається тимчасове розміщення таких рекламних засобів виключно з метою святкового оформлення сіл на відповідний період.

7.8.4.5. Розміщення зовнішньої реклами на елементах вуличного обладнання, що забезпечує безпеку руху транспорту та/або пішоходів, у тому числі на огорожувальних конструкціях, що відділяють пішохідну зону від проїздної частини, забороняється.

7.8.4.6. Забороняється розташування друкованої реклами на зовнішній поверхні будинків, будівель, споруд, на парканах, огорожах, стовпах та деревах, електричних та телефонних шафах, трансформаторних підстанціях.

7.8.4.7. Відповіальність за розміщення реклами в неустановлених для цього місцях несе рекламодавець, у тому числі у випадку наявності договору між рекламодавцем та суб'єктом господарської діяльності, громадянином, що розповсюджує рекламу, а також у випадку, якщо особу розповсюджувача реклами встановити не можливо.

РОЗДІЛ 8. ПОРЯДОК САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЙ

8.1. Санітарне очищення території ТГ Більшівцівської селищної ради включає механізоване та ручне прибирання об'єктів благоустрою.

Обов'язок по механізованому та ручному прибиранню територій, вчинення протиожеледніх заходів:

1) покриття проїзної частини вулиць населених пунктів, провулків, а також покриття тротуарів, прилеглих до житлового фонду територіальної

громади, дворів, – покладається на уповноважене комунальне підприємство відповідно до плану-схеми закріплених територій;

2) тротуарів, територій, суміжних (прилеглих) з приватними домоволодіннями, – покладається на власників домоводінь, їх орендарів, органів самоорганізації населення;

3) дворів, тротуарів, покриття проїзної частини, територій, прилеглих до будівель громадської забудови, прибудинкової території, у тому числі будівель, що утримуються об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельним кооперативом – покладається на балансоутримувача будівель, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельні кооперативи;

4) дворів, тротуарів, майданчиків, інших суміжних (прилеглих) територій з земельними ділянками, що надані у власність або користування юридичним або фізичним особам, – покладається на відповідні підприємства, установи, організації, фізичних осіб-підприємців, громадян, які є власниками або користувачами таких ділянок;

5) тротуарів, територій, у тому числі зелених зон, прилеглих до торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів, ринків та інших суб'єктів на відстані 15 метрів навколо них, а також палаток, ларьків, кіосків, інших об'єктів виносної/вуличної торгівлі на відстані 5 метрів навколо них – покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти;

6) ліній електропередач – покладається на відповідні підприємства, що їх експлуатують;

7) прилеглих до автозаправних станцій, на відстані 15 метрів навколо них – покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти;

8) прилеглих до гаражів на відстані 10 метрів – покладається на гаражно-будівельні кооперативи та власників (користувачів, якщо такий обов'язок покладений на них відповідно до договору) індивідуальних гаражів – на відстані 5 метрів з обов'язковим пофарбуванням у сірий колір із вказівкою у правому верхньому куті воріт, номеру та дати дозволу на встановлення гаражу;

9) кінцевих зупинок і стоянок (місце відстою) рейсових та/або маршрутних автобусних транспортних засобів – покладається на відповідні підприємства, що експлуатують вказані кінцеві зупинки (далі – підприємства транспорту) у радіусі 15 метрів від облаштування зупинки, стоянки;

10) при наявності прилеглих до зупинок рейсових та/або маршрутних автобусних транспортних засобів торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів, ринків та інших об'єктів торгівлі на відстані 15 метрів навколо них, а також палаток, ларьків, кіосків, інших об'єктів виносної/вуличної торгівлі на відстані 5 метрів навколо них, – покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти;

У разі відсутності прилеглих до зупинок рейсових та/або маршрутних автобусних транспортних засобів торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів, ринків та інших об'єктів торгівлі на відстані 15 метрів навколо них, а також палаток, ларьків, кioskів, інших об'єктів виносної/вуличної торгівлі, обов'язок по механізованому та ручному прибиранню територій, вчинення протиожеледних заходів покладається на підприємства, організації, установи за визначенням Більшівцівської селищної ради;

11) парковок та автостоянок на відстані 10 м – покладається на осіб, які є їх балансоутримувачами, та осіб, яким вказані території надані у користування згідно з договором;

12) зелених насаджень парків, спортивних, дитячих та інших рекреаційних зон, зон зелених насаджень, майданчиків для дозвілля та відпочинку – покладається на їх балансоутримувачів або уповноважене комунальне підприємство;

13) ринків – покладається на відповідні підприємства, фізичних осіб-підприємців, які утримують майно ринків на балансі;

14) рішеннями виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради за підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-підприємцями можуть бути закріплені для прибирання інші території в межах сіл. Контроль за виконанням цих обов'язків покладається на виконавчий орган Більшівцівської селищної ради.

8.2. На територіях, які належить прибирати, необхідно проводити весь комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

1) регулярне прибирання від сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу, що забезпечує утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані; при цьому тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності), до бордюрного каменю;

2) забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або спеціальне сміттєзвалище. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із спеціалізованими підприємствами або уповноваженим комунальним підприємством;

3) регулярне миття об'єктів та елементів благоустрою, якщо їх можна мити;

4) регулярне прибирання місць встановлення сміттезбирників, а також місць, забруднених побутовими та іншими відходами, на територіях, прилеглих до будинків та споруд;

- 5) вивезення сміття з території загального користування, ринків та будинків державного та громадського житлового фонду, один раз на день, а з домоволодінь приватного житлового фонду – згідно з укладеними договорами, але не менше ніж два рази на тиждень. Вивезення великовагабаритних (негабаритних) відходів проводити не рідше одного разу на тиждень;
- 6) утримувати приміщення громадських туалетів, у належному санітарному та технічному стані;
- 7) встановлювати на території загального користування урни для сміття, своєчасно їх очищувати та забезпечувати вивезення сміття шляхом укладення відповідних договорів зі спеціалізованими підприємствами або уповноваженим комунальним підприємством;
- 8) очищення опор ліній електропередач, стовбурів, стовпів, парканів, дерев, будівель, інших елементів благоустрою від об'яв, реклами, вивішених у недозволених місцях;
- 9) контролювати стан водоприймальних та оглядових колодязів підземних інженерних мереж. При виявленні відкритих люків або інших недоліків в їх утриманні необхідно повідомляти про це організації, які їх експлуатують. Організації, що експлуатують люки, зобов'язані негайно приводити їх у належний стан, забезпечити їх належне закриття;
- 10) регулярно знищувати бур'яни, скошувати траву заввишки більше 10 см, видаляти сухостійні дерева та чагарники, видаляти сухе та поламане гілля та забезпечувати їх вивезення. Видалення сухостійних дерев та чагарників провадиться на підставі рішення інспекції з благоустрою Більшівцівської селищної ради;
- 11) проводити заходи, що забезпечують збереження насаджень, квітників, газонів, а також заходи по боротьбі зі шкідниками та хворобами зелених насаджень шляхом укладання відповідних договорів із спеціалізованими підприємствами;
- 12) проводити у повному обсязі заміну засохлих та пошкоджених кущів і дерев із висадкою нових;
- 13) не допускати пошкодження елементів благоустрою населених пунктів, розташованих на прилеглих територіях;
- 14) з додержанням встановлених норм та правил здійснювати утримання в належному стані фасадів будівель, огорож та інших споруд;
- 15) належним чином проводити відновлення благоустрою території після проведення ремонтних або інших робіт, а також після аварій або природних явищ, які спричинили погіршення благоустрою.

Контроль за виконанням цих обов'язків покладається на виконавчий комітет Більшівцівської селищної ради та відповідне комунальне підприємство.

8.3. Для запобігання забруднення випадковим сміттям вулиць, площ та інших об'єктів благоустрою, зобов'язання по встановленню та утриманню урн покладається на:

1) підприємства, установи, організації, незалежно від форм власності, фізичних осіб-підприємців, що утримують будинки, споруди, або інших осіб згідно з укладеними договорами. Урни встановлюються по обидві сторони біля входу в будинки, споруди об'ємом не менш за 10 літрів;

2) підприємства, установи, організації, фізичних осіб-підприємців, що здійснюють торгівлю та побутове обслуговування, – біля входу в торговельні зали, магазини, салони, інші приміщення з території загального користування, а також біля палаток, ларьків, павільйонів, інших виносних/вуличних об'єктів торгівлі та послуг. Урни встановлюються по обидві сторони об'ємом не менш за 10 літрів;

3) балансоутримувачів парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку, на території вказаних об'єктів з інтервалом не більше 10 метрів і об'ємом, не менш за 20 літрів. Кількість урн встановлюється з розрахунку 1 урна не менш ніж на 800 кв. метрів площи;

4) транспортні та інші підприємства – відповідно до вимог цих Правил.

8.4. Особи, на яких покладено обов'язок встановлення урн, зобов'язані утримувати їх у справному й охайному стані, очищати від сміття в міру їх наповнення, але не менше ніж один раз на добу, у разі забруднення – промивати.

8.5. Миття сміттєзбирників (крім урн), тари для побутових відходів здійснювати не рідше 2 разів на тиждень. Відповідальність за проведення зазначених заходів покладається на власників відповідно до планів-схем закріплених територій, затверджених Більшівцівською селищною радою.

8.6. Спеціальні майданчики для розміщення контейнерів чи сміттєзбирників повинні бути відкритими з водонепроникним покриттям, зручним для під'їзду спецтранспорту.

8.7. Громадські вбиральні повинні утримуватися в належному стані підприємствами і організаціями, на балансі в яких вони перебувають.

8.8. У період з 1 жовтня до 1 квітня необхідно своєчасно прибирати території, вивозити листя, видалені однолітні рослини, сніг, лід, сміття, відходи.

8.9. Зимове прибирання повинне забезпечувати нормальний рух пішоходів та транспорту і включати:

1) підмітання та зсув снігу. Роботи з прибирання снігу та льоду повинні розпочинатися з настанням снігопаду. Від снігу та льоду в першу чергу очищають сходи, тротуари, пішохідні доріжки, дороги до під'їздів жилих будинків, місця для зупинки автобусних та/або маршрутних транспортних засобів, люки водопровідних і каналізаційних колодязів. Дозволяється свіжий сніг укладати у вали на вулицях і площах для подальшого вивезення, за

винятком території місць зупинок автобусних та/або маршрутних транспортних засобів;

2) видалення снігу та снігово-льодяних утворень. Забороняється сколювати лід на тротуарах, вимощених фігурними елементами. При переміщенні снігу з тротуару на проїзну частину вулиці чи дороги для його механізованого видалення, снігові вали розміщаються на відстані не більше ніж 1 м від бордюру. Формування снігових валів не допускається на перехрестях, пішохідних доріжках, місцях зупинок маршрутних транспортних засобів, місцях для паркування, в місцях в'їзду у двори і на внутрішньоквартальній території, а також на територіях зелених насаджень, на решітках зливових колодязів. Зібрані сніг, лід, бруд та сміття повинні щоденно вивозитися на відведені для цього ділянки або сміттєзвалище, інші місця, визначені виконавчим комітетом Більшівціської селищної ради;

3) усунення слизькості. Під час ожеледиці необхідно посыпти тротуари, переходи через вулиці, місця зупинок автобусних та/або маршрутних транспортних засобів, спуски, підйоми речовинами, що виключають ковзання. Боротьба з ожеледицею на проїзній частині та тротуарах здійснюється шляхом посыпання піском або шлаком. При таненні снігу та льоду мокрий сніг, пісок та бруд вичищають;

4) тротуари, доріжки у парках, сходи, місця зупинок автобусних та/або маршрутних транспортних засобів, розташовані напроти будинків та споруд, а також небезпечні для проїзду автотранспорту і проходу пішоходів місця, посыпають піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами експлуатаційні підприємства, підприємства, організації, установи, фізичні особи-підприємці, а також громадяни, за якими закріплена ці ділянки для утримання, або особи, яким такий обов'язок передано за договором.

8.10. Балансоутримувачі або особи, які утримують відповідні території, зобов'язані:

- мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати металеві або дерев'яні, мітли, льодоруби і т.п.);
- мати достатній запас матеріалу для посыпання (пісок, шлак) для своєчасного проведення протиожеледніх заходів;
- прибирати сніг негайно, з початку снігопаду, для запобігання накату.

8.11. В період з 1 квітня до 1 жовтня прибирання здійснюється в загальному порядку.

8.12. Балансоутримувачі, експлуатаційні підприємства, установи, підприємства та організації, громадяни можуть укладати договори з відповідними підприємствами про прибирання, у тому числі механізоване, посыпання піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами вулиць, перехресть, тротуарів, закріплених за ними територій, та інші дії або проводити ці роботи самостійно.

8.13. Збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про відходи».

8.14. Вивезення сміття, відходів здійснюється у спеціально відведені рішенням Більшівцівської селищної ради місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сковища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноважених органів на видалення відходів, або здійснення інших операцій з відходами.

8.15. Забороняється:

– вивезення відходів, сміття, снігу, листя, льоду у місця, не призначені для цього;

– скидання і розміщення відходів на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях.

8.16. Визначення територій, прилеглих до територій підприємств, установ, організацій, що підлягають прибиранню, контроль за їх санітарним очищеннем, утриманням та збереженням зелених насаджень, своєчасним вивезенням твердих побутових відходів з території приватної забудови, ліквідація стихійних звалищ при відсутності балансоутримувачів, власників (користувачів), покладається на виконавчий комітет Більшівцівської селищної ради, органи самоорганізації населення, комунальні підприємства, відповідно до планів-схем закріплених територій.

РОЗДІЛ 9. ВИМОГИ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ТИШІ, КУРІННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ У ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

9.1. Вимоги щодо дотримання тиші.

9.1.1. Підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні будь-яких видів діяльності з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму та інших фізичних факторів зобов'язані:

1) здійснювати відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні, архітектурно-будівельні та інші заходи з попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;

2) під час роботи закладів громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу, культури, при проведенні концертів, дискотек, масових святкових і розважальних заходів, тощо рівень шуму звуковідтворювальної апаратури та музичних інструментів у приміщеннях і на відкритих майданчиках, близько прилеглих жилих будинків не перевищував рівнів, установлених санітарними нормами;

3) вживати заходи з недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами, в таких приміщеннях і на таких територіях (захищенні об'єкти):

- жилих будинках і прибудинкових територіях;
- лікувальних закладах, закладах освіти, культури;
- гуртожитках;
- закладах громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу;
- інших будівлях і спорудах, у яких постійно чи тимчасово перебувають люди;
- парках, зонах відпочинку і груп жилих будинків.

9.1.2. Шум на захищених об'єктах при здійсненні будь-яких видів діяльності не повинен перевищувати рівнів, установлених санітарними нормами, для відповідного часу доби.

9.1.3. Забороняється:

1) гучний спів, викрики, користування звуковідтворювальною апаратурою, створювання шуму при використанні виробничого обладнання та інструментів, вибухових матеріалів та піротехнічних виробів та інших гучномовних установок, в будинках, гуртожитках, на прибудинкових територіях, у зонах відпочинку та інших захищених об'єктах з 22.00 до 8.00;

2) проведення ремонтних та будівельних робіт в жилих будинках, квартирах, офісних приміщеннях, приміщеннях підприємств торгівлі та громадського харчування (ресторани, бари, кафе), розважальних та гральних закладів, розташованих в жилих будинках, у вбудованих і прибудованих до жилих будинків нежилих приміщеннях, інших захищених об'єктах без попередження мешканців прилеглих житлових будинків, жилих приміщень про початок робіт і час їх завершення. Нормативний рівень шуму на весь час проведення ремонтно-будівельних робіт у прилеглих жилих приміщеннях і прилеглих будинках не повинен перевищувати рівнів, установлених санітарними нормами. Забороняється проводити вказані роботи з 21.00 до 9.00, а у святкові і неробочі дні впродовж доби;

3) встановлювати на відкритих балконах, вікнах та сходах будинків, будівель і споруд та інших місцях радіоапаратуру і включати її.

9.1.4. Передбачені вимоги щодо додержання тиші та обмежень певних видів діяльності, що супроводжуються шумом, не поширяються на випадки:

1) попередження та/або ліквідації наслідків аварій, стихійного лиха, інших надзвичайних ситуацій;

2) надання невідкладної допомоги, попередження або припинення правопорушень;

3) виконання завдань цивільної оборони;

4) проведення зборів, мітингів, демонстрацій, походів, інших масових заходів, про які завчасно сповіщено органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування;

5) роботи обладнання і механізмів, що забезпечують життєдіяльність жилих і громадських будівель, за умов вжиття невідкладних заходів з максимального обмеження проникнення шуму в прилеглі приміщення, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди;

6) відзначення встановлених законом святкових днів, Дня села, інших свят відповідно до рішення Більшівцівської селищної ради, її виконавчого комітету, проведення спортивних змагань;

7) проведення салютів, феєрверків, інших заходів із використанням здійснення в закритих приміщеннях будь-яких видів діяльності, що супроводжуються шумом, за умов, що виключають проникнення шуму в прилеглі приміщення, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди;

8) здійснення в закритих приміщеннях будь-яких видів діяльності, що супроводжуються шумом, за умов, що виключають проникнення шуму за межі таких приміщень.

9.1.5. Суб'єкти господарювання, які використовують звуковідтворювальне обладнання та музичні інструменти, зобов'язані розробити проектну документацію та виконати заходи щодо зменшення впливу звукового навантаження на оточуюче середовище. Вказана проектна документація підлягає обов'язковому погодженню з органами санітарно-епідеміологічної служби. Встановлення та використання звуковідтворювального обладнання та музичних інструментів можливо виключно за умови додержання розробленої та погодженої проектної документації.

9.1.6. Суб'єкти господарювання, які використовують звуковідтворювальну апаратуру та музичні інструменти при проведенні концертів, дискотек, масових святкових і розважальних заходів тощо, зобов'язані призначити відповідальну посадову особу з забезпечення заходів щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами протягом усього робочого часу.

9.1.7. Дотримання тиші в громадських місцях на території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюється відповідно до цих Правил та інших законодавчих актів.

9.2. Обмеження щодо куріння тютюнових виробів.

9.2.1. Дотримання обмежень щодо куріння тютюнових виробів в громадських місцях на території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюється відповідно до цих Правил та інших законодавчих актів.

9.2.2. Забороняється куріння тютюнових виробів на робочих місцях та в громадських місцях (за винятком місць, спеціально для цього відведеніх), а саме:

- 1) в будівлях, спорудах (їх частинах), доступних або відкритих для відвідування вільно чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їздах;
- 2) на стадіонах;
- 3) на територіях закладів освіти;
- 4) на територіях та безпосередньо поряд з територіями дитячих майданчиків, дитячих розважальних атракціонів, майданчиків для відпочинку та дозвілля;
- 5) у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ.

9.2.3. Власник або уповноважені ним особи, орендарі відповідних будівель, споруд, окремих приміщень зобов'язані відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, якої завдають здоров'ю людини куріння тютюнових виробів чи інші способи їх вживання.

9.2.4. У громадських місцях для осіб, які не курять, відводиться не менше ніж 50% площин цих громадських місць, розміщеної так, щоб тютюновий дим не поширювався на цю територію.

РОЗДІЛ 10. ОБМЕЖЕННЯ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ОБ'ЄКТІВ БЛАГОУСТРОЮ

10.1. На об'єктах благоустрою забороняється:

1) проведення розкопування ґрунту під будь-які види робіт, у тому числі робіт з встановлення тимчасових огорож, встановлення будівельних лісів без оформлення договору, або з простроченим строком дії договору на проведення робіт з відновлення благоустрою місця проведення земляних робіт на об'єктах благоустрою;

2) вчиняти дії, що негативно впливають на архітектуру фасадів будівель і споруд, у тому числі робити написи, малюнки на стінах будинків, споруд;

3) пошкоджувати або знищувати газони, квітники, кущі та дерева, як юридичними та фізичними особами, так і худобою та птицею, що перебувають

у власності фізичних осіб (відповіальність покладається на власників худоби та птиці);

4) самовільно знищувати та висаджувати дерева, кущі, інші зелені насадження;

5) вивозити та/або звалиювати в не відведених для цього місцях відходи, траву, гілки, деревину, листя, сніг, влаштовувати звалища;

6) забруднювати довкілля, місця загального користування, засмічувати побутовими відходами, недопалками тощо;

7) захаращувати пожежні проїзди на територіях, прилеглих до жилих будинків, інших споруд;

8) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання за межами будівельних майданчиків, а також на території загального користування;

9) захаращувати території загального користування будівельними та іншими матеріалами, конструкціями, сміттям, побутовими відходами, відходами виробництва, накопиченням снігу та льоду тощо;

10) порушувати правила складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації та використання відходів;

11) використовувати не за призначенням контейнери, урни для збору сміття та твердих побутових відходів;

12) наклеювати оголошення та інформаційно-агітаційні плакати, рекламу, листівки тощо у невизначених спеціально для цього місцях;

13) самовільно встановлювати засоби зовнішньої реклами, вивіски, торговельні лотки, павільйони, кіоски тощо;

14) встановлювати, демонтувати технічні засоби регулювання дорожнього руху без погодження з Державною патрульною службою України та Більшівцівською селищною радою ;

15) засмічувати водні об'єкти та забруднювати водні ресурси;

16) влаштовувати стоянки транспортних засобів, у тому числі платні, на територіях близько лікувально-профілактичних закладів;

17) здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у не відведених для цього місцях (крім випадків проведення негайногого ремонту при аварійній зупинці);

18) вчиняти дії, що тягнуть порушення умов благоустрою, пошкодження (руйнування чи псування) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів та елементів благоустрою, ускладнення умов руху пішоходів та транспорту, та інші дії, заборонені цими Правилами, чинним законодавством України;

19) випасати худобу, вигулювати та дресирувати тварин у не відведеніх для цього місцях, залишати на об'єктах благоустрою та їх елементах фекалії тварин; спеціальні місця (майданчики) для вигулу тварин визначаються у встановленому порядку, з урахуванням санітарних норм та правил;

20) самовільно підключатися до мереж водо-, газо- та електропостачання, зливової та господарсько-побутової каналізації;

21) самовільно займати земельні ділянки і використовувати їх при відсутності документа, що засвідчує право на користування, володіння земельною ділянкою;

22) використовувати земельні ділянки не за цільовим призначенням;

23) здійснювати діяльність, яка негативно впливає на довкілля при відсутності позитивного висновку державної екологічної експертизи, проектної документації об'єктів будівництва, реконструкції;

24) здійснювати викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного на те дозволу;

25) виливати рідину, кидати предмети з балконів, лоджій, вікон та сходів будинків;

26) викидати сміття через вікна, вікна автотранспортних засобів, в прорізи будівель;

27) перевищувати норми забруднення атмосферного повітря та рівня шуму, у тому числі від транспортних засобів;

28) вчиняти дії, які можуть привести до підтоплення територій та спровокувати зсуви процеси;

29) будувати та переобладнувати санітарні установки без погодження з санітарно - епідеміологічною службою на територіях ринків, парків, лікувально-профілактичних закладів.

10.2. Обмеження (обтяження) на використання земельних ділянок об'єктів благоустрою.

10.2.1. На використання власником або землекористувачем земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законодавством або договором. Перехід права власності або права користування земельною ділянкою не припиняє встановленого обмеження (обтяження).

10.2.2. Право на земельну ділянку може бути обмежено законодавством або договором у випадках, передбачених Земельним кодексом України, а також інших випадках, встановлених законодавством.

10.2.3. Правовий режим земель охоронних зон визначається законодавством України. Охоронні зони створюються:

1) навколо особливо цінних природних об'єктів, об'єктів культурної спадщини тощо, з метою охорони і захисту їх від несприятливих антропогенних впливів;

2) уздовж ліній зв'язку, електропередач, земель транспорту, мостів, навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодження, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти.

10.2.4. Правовий режим земель зон санітарної охорони визначається законодавством України. Зони санітарної охорони створюються навколо об'єктів, де є підземні та відкриті джерела водопостачання, водозабірні та водоочисні споруди, водоводи, об'єкти оздоровчого призначення та інші, для їх санітарно-епідеміологічної захищеності. У межах зон санітарної охорони забороняється діяльність, яка може привести до завдання шкоди підземним та відкритим джерелам водопостачання, водозабірним і водоочисним спорудам, водоводам, об'єктам оздоровчого призначення, навколо яких вони створені.

10.2.5. Правовий режим земель санітарно-захисних зон визначається законодавством України. Санітарно-захисні зони створюються навколо об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізуючих випромінювань тощо, з метою відокремлення таких об'єктів від територій житлової забудови.

У межах санітарно-захисних зон забороняється будівництво жилих об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей.

10.2.6. Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок та навколо водоймищ забороняється:

1) влаштування полігонів побутових та промислових відходів і накопичувачів стічних вод;

2) влаштування вигребів для накопичення господарсько-побутових стічних вод об'ємом понад 1 кубічний метр на добу;

3) влаштування полів фільтрації та створення інших споруд для приймання і знезаражування рідких відходів;

4) застосування сильнодіючих пестицидів;

5) проведення будь-яких земляних робіт (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також діяльність з садівництва та городництва;

6) влаштування загонів для худоби;

7) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі стоянок для автомобілів;

8) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки.

10.2.7. На землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, що перешкоджає або може перешкоджати використанню їх за призначенням, а також негативно впливає або може вплинути на природний стан цих земель. Порядок використання земель рекреаційного призначення визначається законом.

РОЗДІЛ 11. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ, УТРИМАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА ЕЛЕМЕНТІВ БЛАГОУСТРОЮ ПІД ЧАС БУДІВНИЦТВА, ЗЕМЛЯНИХ, МОНТАЖНИХ, РЕМОНТНИХ ТА ІНШИХ РОБІТ

11.1. Юридичні та фізичні особи зобов'язані належним чином утримувати земельні ділянки, виділені для будівництва з прилеглими до них тротуарами і дорогами, будівельні майданчики та прилеглі до них території, зелені насадження, місця прокладання інженерних комунікацій від дня передачі таких ділянок для будівництва відповідно до вимог чинного законодавства.

При проектуванні, будівництві, реконструкції об'єктів забудови обов'язково передбачається:

1. Комплексний благоустрій відповідної території, у тому числі безперешкодний доступ до об'єктів та елементів благоустрою і можливість їх використання інвалідами та особами з обмеженими можливостями відповідно до ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

Планування і забудова сіл, формування жилих районів, розробка проектних рішень, будівництво і реконструкція будинків, споруд та їх комплексів без пристосування для використання інвалідами не допускається. У тих випадках, коли з об'єктивних причин неможливо пристосувати для інвалідів діючі об'єкти, за рішенням виконавчих органів Більшівцівської селищної ради, за участю відповідних підприємств (об'єднань), установ і організацій, створюються інші сприятливі умови життєдіяльності інвалідів, зокрема, будівництво спеціальних об'єктів. Фінансування зазначених заходів здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, а також підприємств (об'єднань), установ і організацій, які не мають можливості пристосувати свої об'єкти для інвалідів;

2) розміщення гаражів-стоянок або улаштування спеціальних майданчиків для паркування з нормативною кількістю машино-місць відповідно до чинних державних будівельних та екологічних норм;

3) організація архітектурно-декоративного освітлення об'єктів благоустрою з додержанням вимог органів архітектури та будівельних норм та правил.

Проектування, будівництво та реконструкція об'єктів комплексного благоустрою територій здійснюються на основі проектів забудови території житлових мікрорайонів (кварталів), санітарних норм і правил, екологічних висновків, умов безпеки руху транспорту та пішоходів, етапності будівництва, реконструкції і капітального ремонту на підставі проекту, погодженого з відповідним управлінням архітектури та містобудування.

Роботи з комплексного благоустрою територій, розташованих над інженерними мережами та комунікаціями, виконуються з дотриманням умов та нормативів безпечної експлуатації таких інженерних мереж та комунікацій.

11.1.1. Юридичні та фізичні особи (при проведенні будівництва, реконструкції і ремонту) зобов'язані:

- 1) забезпечити обов'язкову огорожу будівельного майданчика, згідно з типовим проектом, до початку земляних та будівельних робіт;
- 2) забезпечити влаштування захисних навісів над місцями проходу пішоходів та освітлення території;
- 3) встановити інформаційні стенді при в'їзді на територію будівельного майданчика з ескізом проекту, його назвою, строками початку та завершення будівництва, прізвищем та контактними телефонами замовника, підрядника та субпідрядника;
- 4) забезпечити цілодобову охорону об'єкта;
- 5) встановити на виїзді з території будмайданчика спеціальну установку з оборотним водозабезпеченням для миття виїжджуючих з майданчика машин;
- 6) не допускати виїзд автотранспорту з будівельного майданчика без його попереднього миття;
- 7) забезпечити виконання вимог санітарного стану на території будівельного майданчика, в місцях відпочинку та прийому їжі будівельниками;
- 8) не допускати звалення будівельного, побутового сміття, а також його накопичення як на території будівельного майданчика, так і за його межами;
- 9) забезпечити вивантаження будівельного сміття та сипучих будматеріалів тільки за допомогою спеціальних рукавів або коробів;
- 10) не допускати перевезення (транспортування) будівельного сміття (відходів), а також сипучих матеріалів відкритим способом;
- 11) при проведенні ремонтних (реставраційних) робіт фасадів, будинків, споруд використовувати протипилові засоби (захисну сітку, плівку, легкі огорожі й т.п.) відповідно до проекту виконання робіт;
- 12) здійснювати виконання будівельних (монтажних) робіт (у тому числі з реконструкції та нового будівництва) з додержанням будівельних норм та

правил на підставі дозволу на виконання будівельних робіт, який видається інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю в Одеській області;

13) проводити підземні та будівельні роботи, насипання, намивання ґрунту, піску, встановлення огорож, механізмів та обладнання, тимчасових споруд, побутових вагончиків, складування конструкцій і матеріалів, з чітким додержання вимог та умов проекту організації будівництва, державних будівельних, санітарних норм та правил. Забороняється закриття вказаних робіт без належного та якісного відновлення благоустрою території;

14) не рідше ніж за добу прибирати на прилеглих до будівельних майданчиків територіях залишки будівельних матеріалів, ґрунту і сміття, що виникли у процесі будівельних, ремонтних та відновлювальних робіт;

15) не допускати відкачування та виливання води на проїзну частину вулиць, тротуари, у водойми, а також відведення стічних вод на тротуари, шляхи та інші місця, не передбачені технологією відводу стічних вод;

16) передбачати під час проектування об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель чи споруд комплексний благоустрій прилеглої території;

17) не допускати забруднення, самовільної зміни межі акваторії та прибережних смуг водних об'єктів;

18) не допускати прокладання трубопроводів інженерних мереж на поверхні шляхів, тротуарів, пішохідних доріжок;

19) на вулицях, проспектах, магістралях з інтенсивним рухом транспорту і пішоходів роботи з будівництва підземних комунікацій проводити в максимально короткий строк, як правило, в нічний час.

11.1.2. Тимчасове погіршення благоустрою дозволяється лише при наявності у виконавця робіт договору на проведення робіт з відновлення благоустрою місця проведення земляних робіт на об'єктах благоустрою .

11.2. Способи прокладки підземних інженерних мереж на території ТГ Більшівцівської селищної ради. Основними є безтраншейний метод – прокол або протискання. У разі неможливості прокладки чи ремонту інженерних мереж безтраншейним методом, асфальтове покриття відновлюється на всю ширину проїзної частини чи тротуару. Відновлення асфальтового покриття здійснюється силами спеціалізованим підприємством за договорами та за рахунок виконавця робіт.

11.3. При комплексних роботах з прокладки інженерних мереж у проектно-кошторисній документації необхідно передбачати витрати на відновлення дорожнього покриття окремо з кожного виду робіт, незалежно від загального кошторису на дорожні роботи, що необхідно у випадку переносу дорожніх робіт на наступний рік і відкриття руху транспорту після закінчення підземних робіт.

11.4. При виконанні земляних, будівельно-монтажних і ремонтних робіт, організації повинні підтримувати чистоту прилеглої території, забезпечити безпечні умови руху транспорту і пішоходів, робити складування матеріалів і конструкцій згідно з цими Правилами. Виконання земляних робіт на об'єктах, які комплексно благоустроєні, забороняється впродовж 3-х років.

11.5. Аварійні роботи – це роботи з усунення наслідків аварій, пов'язані з розривом території загального користування, демонтажем споруд. Тривалість аварійних робіт становить не більш 3-х днів у весняно-літній період, а у осінньо-зимовий не більш 5-ти днів.

Після одержання сигналу про аварію необхідно вислати відповідальну аварійну бригаду, яка під керівництвом відповідального повинна приступити до ліквідації аварії, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей, руху транспорту та збереженням розташованих поруч підземних мереж, елементів благоустрою та споруд.

11.6. Одночасно з відправленням аварійної бригади, повідомити факсограмою про характер і місце аварії такі організації:

- відповідне управління архітектури та містобудування;
- балансоутримувача об'єкту благоустрою, будинку чи споруди;
- відповідні комунальні підприємства Більшівцівської селищної ради;
- зацікавлені організації;

У разі необхідності негайного усунення наслідків аварій, договір на проведення робіт з відновлення благоустрою місця проведення земляних робіт на об'єктах зеленого господарства укладається першого робочого дня після вихідних або святкових днів.

11.7. Організації, що мають суміжні з місцем аварії споруди, інженерні мережі, після одержання телефонограми зобов'язані негайно вислати на місце аварії свого представника, який повинен вказати розташування своїх об'єктів і простежити дотримання встановленого порядку виконання аварійних робіт, що забезпечують їх зберігання.

11.8. Виконавці робіт до ліквідації аварії повинні облаштовувати місце аварії відповідно до пп. 11.12., з написом на щіті «Аварійні роботи».

11.9. Організації, складуючи різні матеріали, спорудження, тощо, що утворили відвали ґрунту чи сміття поблизу місця аварії, зобов'язані на першу вимогу керівника аварійних робіт негайно і за свій рахунок очистити ділянку для виконання робіт.

11.10. Організації, що виконують роботи з ліквідації аварії, зобов'язані протягом 24 годин після усунення аварії (за винятком перенесення початку відновлювальних робіт у зв'язку з неналежними погодними умовами) підготувати для відновлення дорожнє покриття і зачищення місця роботи за свій рахунок, зняти встановлені знаки, огороження, сигнальні вогні, власними силами та засобами.

11.11. Після ліквідації аварії організація, що виконує аварійні роботи, повинна здати за актом приймання-передачі спеціалізованому підприємству місце виробничого розриву дорожнього покриття для відновлення, зняти встановлені знаки, огороження і направляючі пристрої, сигнальні вогні.

Спеціалізоване підприємство повинно розпочати роботи в місцях аварійних розкопувань:

– на проїздній частині, у місцях, що заважають руху транспорту, і в межах трамвайних шляхів негайно після підписання акту приймання місця розкопування для відновлення дорожнього покриття і закінчити роботи продовж 24 годин;

– в усіх інших випадках – не пізніше 3-х діб після підписання акту приймання місця розкопування для відновлення дорожнього покриття.

11.12. До початку робіт виконавець зобов'язаний:

– оформити договір на проведення робіт з відновлення благоустрою місця земляних робіт на об'єктах благоустрою (додаток 2);

– встановити на місці робіт інформаційний щит з визначенням найменування організації виконавця робіт, її керівника, телефонів, термінів початку і закінчення робіт та вибачення за тимчасові незручності;

– облаштувати місце проведення робіт відповідно до *Інструкції по забезпечення безпеки дорожнього руху в місцях проведення дорожніх робіт на автомобільних дорогах ІНУВ-3.2-218-051-95*, що є додатком «А» до *Технічних правил ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування України П-Г.1-218-113-97*, затверджених наказом Української державної корпорації по будівництву, ремонту та утриманню автомобільних доріг «Укравтодор» від 26 вересня 1997 р. № 190.

11.13. Порядок проведення земляних робіт.

11.13.1. Даним порядком передбачається порядок виконання земляних робіт і основні правила з техніки безпеки, виконання яких забезпечує безпеку для персоналу, що проводить земляні роботи, а також збереження підземних комунікацій та споруд.

11.13.2. До земляних робіт, на які розповсюджуються вимоги даного порядку, відносяться зведення будівель і споруд, ремонт і посилення елементів і частин будівель нижче поверхні ґрунту, прокладка і ремонт інженерних мереж, планування і впорядкування території, посадка дерев і чагарників і інші роботи, що викликають необхідність розробки, переміщення, укладання (засипки) і ущільнення ґрунту, незалежно від способу їх виконання (механізований чи ручний).

11.13.3. Земляні роботи, пов'язані з новим будівництвом, капітальним ремонтом, реконструкцією і модернізацією діючих об'єктів, повинні здійснюватися тільки за наявності проектної документації, що розроблена, узгоджена та пройшла експертизу в установленому порядку.

11.13.4. Виконання всіх вимог даного порядку є обов'язковим для виконання підприємствами, установами та організаціями, що виконують земляні роботи на території ТГ Більшівцівської селищної ради.

11.13.5. Виконання всіх вимог даного порядку є обов'язковим незалежно від того, чи виконуються земляні роботи на території діючих об'єктів чи об'єктів, які знаходяться на стадії будівництва. Проведення земляних робіт на території населених пунктів Більшівцівської селищної ради дозволяється виключно за умови надання від фізичних або юридичних осіб до Більшівцівської селищної ради інформації та відповідних документів, що підтверджують подання заяви до управління архітектури та містобудування, до якої необхідно додати викопіювання з геопідоснови або схему розбиття з точною вказівкою меж земляних робіт і наявності в цьому районі підземних споруд та договір на відновлення благоустрою . Викопіювання з геопідоснови або схема розбиття повинні бути підписані управлінням архітектури та містобудування.

11.13.6. За наявності на місці роботи підземних комунікацій, роботи повинні проводитися із вживанням усіх заходів обережності за погодженням і у присутності представника тієї ділянки, комунікації якої знаходяться в районі виконання робіт. Необхідність присутності представника ділянки обговорюється в ході погодження викопіювання з геопідоснови або схеми розбиття.

11.13.7. При виявленні на місці виробництва земляних робіт яких-небудь комунікацій або споруд, наявність яких не вказана у викопіюванні або схемі розбиття, роботи слід негайно припинити і повідомити відділ земельних ресурсів та просторового планування Більшівцівської селищної ради. Продовження земляних робіт можливо лише після з'ясування і уточнення характеру цих споруд і визначення порядку подальшого виробництва робіт, про що відповідальним працівником управління архітектури та містобудування повинно бути зроблено докладний запис на викопіюванні або схемі розбиття.

11.13.8. Керівник робіт відповідає за виконання вимог і умов даного порядку, за організацію і bezpechne проведення робіт, дотримання членами робочої бригади заходів безпеки, повноту інструктажу, за якість виконання робіт, а також за пошкодження комунікацій, допущених під час виконання земляних робіт.

11.13.9. Порядок оформлення документів на виробництво земляних робіт.

До початку виконання земляних робіт юридична чи фізична особа подає заявку до управління архітектури та містобудування з додатком викопіювання з геопідоснови (проекту) – 2 екземпляри або ескіз схеми з місця виробництва земляних робіт. До заявління додається в обов'язковому порядку договір на проведення робіт з відновлення благоустрою місця проведення земляних робіт (у разі, якщо земляні роботи здійснюються на об'єктах зеленого господарства, договір укладається зі спеціалізованою організацією та договір на топографо-геодезичні роботи (у разі проведення нових мереж)).

Управління архітектури та містобудування згідно з заявкою уточнюює повноту і достовірність комунікацій і об'єктів, що розташовані в місці проведення земляних робіт, при необхідності доповнюють дані.

Управління архітектури та містобудування надає бланк із зазначенням служб, з якими необхідно погоджувати роботи.

Безпосередній керівник роботи узгоджує проведення земляних робіт з вказаними в бланку службами. В документах з узгодження умов виробництва земляних робіт відповідальна особа вказує при цьому, які організаційні і технічні заходи повинні бути виконані відповідальним виробником робіт для забезпечення збереження комунікацій та споруд, а також безпеки працюючих.

Якщо за умовами служб, з якими узгоджуються роботи, необхідна наявність проекту організації робіт (ПОР), то виконавці земляних робіт зобов'язані розробити та погодити його із службами, що витребували ПОР.

При виробництві земляних робіт безпосередній керівник робіт повинен виконувати всі вимоги і умови, вказані в «погодженному бланку на проведення земляних робіт».

Після закінчення робіт безпосередній керівник робіт повинен:

- прибрати із зони виробництва земляних робіт тимчасові споруди пристосування, пристрой;
- прибрати оснащення, матеріали, інструмент, будівельне сміття, різні матеріальні відходи, що утворилися при проведенні ремонтних робіт;
- виконати роботи по захисту комунікацій від пошкоджень (засипка шаром піску, укладання цеглини, плит і т.п.);
- виконати остаточну засипку траншей, котлованів, ям ґрунтом, а також вирівняти і відновити поверхню ґрунту на місці виконання земляних робіт;
- протягом трьох днів повідомити геодезиста управління архітектури та містобудування про закінчення робіт і надати інформацію про необхідність внесення уточнень або змін в геопідоснову сіл з додатком виконавчої документації;
- виконати геодезичну зйомку;
- відповідно до договору на проведення робіт з відновлення благоустрою передати спеціалізованій організації за актом приймання-передачі місце проведення земляних робіт для подальшого відновлення його благоустрою в строк, визначений графіком робіт з благоустрою. В свою чергу, спеціалізована організація, після виконання робіт з відновлення благоустрою місця проведення земляних робіт зобов'язується скласти акт приймання-передачі даної території з управлінням архітектури та містобудування та Більшівцівською селищною радою. У разі просадки ґрунту на місці проведення земляних робіт після передачі робіт з відновлення благоустрою управлінню архітектури та

містобудування та Більшівцівській селищній раді за актом, спеціалізована організація з відновлення місця проведення земляних робіт або асфальтного покриття зобов'язується усунути недоліки, що пов'язані з просадкою ґрунту;

– викликати представників служб, які повинні підтвердити письмово, що всі умови виконані і претензій до виконавця робіт немає.

Безпосередній керівник робіт несе відповідальність за точне виконання дорученої роботи, за дотримання всіх вимог і умов, записаних в дозволі, за виконання бригадою вимог з техніки безпеки, повноту інструктажу, за якість виконаних робіт, правильне оформлення допуску бригади до робіт, оформлення закінчення роботи, а також за пошкодження комунікацій з вини бригади.

Особи, що приймають роботи після закінчення несуть відповідальність за якість приймання виконаних робіт і відповідність їх ТУ, ПТЕ та ін.

При пошкодженні повітряних або кабельних ліній електропередач і зв'язку, винні особи притягуються до адміністративної відповідальності.

11.14. Забезпечення безпечною руху транспорту і пішоходів при виконанні робіт.

При виконанні робіт на проїзній частині для пішохідного руху по обидва боки вулиці, як правило, повинна залишатися смуга тротуару ширину не менш ніж 1,5 м. В особливих випадках один тротуар може бути зайнятий, але з обов'язковим збереженням руху пішоходів на всій ширині протилежного тротуару.

У зимовий час мости і пішохідні містки через траншеї повинні очищатися від снігу і льоду та посыпатися піском силами організації, що виконує роботи.

РОЗДІЛ 12. КОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ БІЛЬШІВЦІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

12.1. Контроль за станом благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради, а також контроль за дотриманням та здійсненням заходів, спрямованих на виконання вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів», цих Правил, та інших нормативно-правових актів здійснюється виконавчими органами Більшівцівської селищної ради в межах наданих їм повноважень.

12.2. Самоврядний контроль у сфері благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюється відповідними відділами згідно меж компетенції.

Самоврядний контроль за станом благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради здійснюється шляхом:

- 1) проведення перевірок територій зі складанням протоколів та приписів відносно порушників законодавства,
- 2) розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян;
- 3) участі в обговоренні проектів благоустрою територій ТГ Більшівцівської селищної ради, іншої технічної документації з благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд Більшівцівської селищної ради та її виконавчих органів, підприємств, установ, організацій;
- 4) подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, Правил благоустрою територій територіальної громади Більшівцівської селищної ради.

РОЗДІЛ 13. ВІДПОВІДЛЬНІСТЬ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЛАГОУСТРОЮ

13.1. Невиконання або порушення передбачених Правилами вимог та обов'язків вважається порушенням цих Правил. За порушення цих Правил винні особи несуть відповідальність, встановлену Кодексом України про адміністративні правопорушення та Законом України «Про благоустрій населених пунктів».

До відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів притягаються особи, винні у:

- 1) порушенні встановлених державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів;
- 2) проектуванні об'єктів благоустрою сіл з порушенням затвердженої в установленому законодавством порядку містобудівної документації та державних будівельних норм;
- 3) порушенні встановлених законодавством екологічних, санітарно-гігієнічних вимог та санітарних норм під час проектування, розміщення, будівництва та експлуатації об'єктів благоустрою;
- 4) порушенні правил благоустрою території ТГ Більшівцівської селищної ради;
- 5) порушенні режиму використання й охорони територій та об'єктів рекреаційного призначення;
- 6) самовільному зайнятті території (частини території) об'єкта благоустрою сіл;

7) пошкодженні (руйнуванні чи псуванні) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів та елементів благоустрою сіл;

8) знищенні або пошкодженні зелених насаджень чи інших об'єктів озеленення сіл, крім випадків, передбачених ст. 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»;

9) забрудненні (засміченні) території сіл;

10) неналежному утриманні об'єктів та елементів благоустрою, у тому числі покриття доріг, тротуарів, освітленні територій сіл тощо.

Законом може бути встановлена відповідальність і за інші види правопорушень у сфері благоустрою населених пунктів.

13.2. Притягнення осіб, винних у порушенні законодавства у сфері благоустрою населених пунктів, до відповідальності, передбаченої законом, не звільняє їх від обов'язку відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення вимог цього законодавства.

13.3. Шкода, завдана внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, підлягає компенсації, як правило, в повному обсязі без застосування норм зниження розміру стягнення незалежно від сплати збору за забруднення навколошнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів у розмірах, які визначаються на підставі затверджених у встановленому порядку такс, методик, розрахунків щодо обрахування шкоди. Відсутність таких такс, методик, розрахунків не може бути підставою для відмови у відшкодуванні шкоди. У такому разі шкода компенсується за фактичними витратами, затвердженими в установленому порядку рішенням органу місцевого самоврядування, на облаштування одного квадратного метра території села або базової вартості одного квадратного метра землі на відновлення порушеного стану об'єкта.

13.4. Відновна вартість об'єктів благоустрою визначається порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 року № 826 «Про затвердження Порядку визначення відновної вартості об'єктів благоустрою», та згідно з Методикою визначення відновної вартості об'єкта благоустрою, затвердженої наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 26 жовтня 2006 року № 356.

13.5. У разі якщо пошкодження чи знищення елементів благоустрою здійснюється балансоутримувачем у ході усунення аварії на власних інженерних мережах чи власних об'єктах або якщо особу, яка пошкодила чи знищила елементи благоустрою, не виявлено, відновлювальні роботи проводяться за рахунок власника об'єкта благоустрою.

РОЗДІЛ 14. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

14.1. Перелік посадових осіб, уповноважених здійснювати контроль за станом благоустрою на території територіальної громади Більшівцівської селищної ради, передбачений цими Правилами, визначається рішенням виконавчого комітету Більшівцівської селищної ради.

14.2. Графічна частина Правил благоустрою території територіальної громади Більшівцівської селищної ради додається до Правил.

Селищний голова

Василь САНОЦЬКИЙ